

jamk

Korkeakouluopiskelijoiden suhtautuminen sober curious - ilmiöön ja alkoholinkäyttöön opiskelijatapahtumissa

Kaisa Kirri

Opinnäytetyö, AMK
Joulukuu 2024
Palveluliiketoiminnan tutkinto-ohjelma

Kirri, Kaisa

Korkeakouluopiskelijoiden suhtautuminen sober curious -ilmiöön ja alkoholinkäyttöön opiskelijatapahtumissa.

Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Joulukuu 2024, 70 sivua

Palveluliiketoiminnan tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö, AMK.

Julkaisun kieli: suomi

Julkaisulupa avoimessa verkossa: kyllä

Tiivistelmä

Alkoholi on ollut pitkään osa suomalaista kulttuuria ja sosiaalista elämää, mutta viime vuosina on tapahtunut merkittäviä muutoksia nuorten aikuisten suhtautumisessa liittyen alkoholiin. Monet kyseenalaistavat perinteiset juomatavat ja keskittyvät entistä enemmän hyvinvointiin. Samalla sober curious -ilmiö on kasvattanut suosiotaan.

Opinnäytetyössä tutkittiin korkeakouluopiskelijoiden suhtautumista alkoholinkäyttöön sekä suhtautumista sober curious -ilmiöön opiskelijatapahtumissa. Tutkimuksessa pohdittiin myös alkoholikulttuurin historiallisia juuria ja nykytilannetta Suomessa. Taustoituksessa käsiteltiin muun muassa kieltolakia ja alkoholinlainsäädäntöä, jotka tarjosivat kontekstin nuorten aikuisten juomakäyttäytymiselle. Opinnäytetyön tarkoituksena oli lisätä ymmärrystä opiskelijoiden suhtautumisesta alkoholinkäyttöön ja sober curious -ilmiöön sekä tarjota tietoa, joka voi auttaa kehittämään uusia näkökulmia opiskelijakulttuurin monimuotoisuuteen.

Tutkimusmenetelmänä oli määrällinen. Kyselyssä tutkittiin opiskelijoiden alkoholinkäyttötottumuksia ja kokemuksia sober curious -ilmiöstä opiskelijatapahtumissa. Kyselyn tulosten analysoinnissa otettiin huomioon peruseräraportin lisäksi sukupuolten sekä opiskelumuotojen erot ja tehtiin ristiintaulukointia. Osa kyselyn kysymyksistä pohjautui Pihla Vano-sen opinnäytetyöhön, joka käsitteli sober curious -ilmiötä laajemmin. Myös tuloksia verrattiin Vanosen tutkimukseen, mikä tarjosi mahdollisuuden tarkastella yhtäläisyyksiä ja eroja eri kohderyhmien välillä.

Tutkimuksen kyselyyn vastasi yhteensä 124 korkeakouluopiskelijaa. Tulosten mukaan lähes puolet sekä naisista ja miehistä että päivä- ja monimuoto-opiskelijoista käytti alkoholia muutamia kertoja kuukaudessa. Suurin osa koki, että opiskelijatapahtumat eivät ole vaikuttaneet heidän alkoholinkäyttöönsä mitenkään ja että alkoholin nauttiminen oli enemmänkin tapa kuin nautinto. Sober curious -ilmiö oli suurimmalle osalle vastaajista tuttu termi, ja monet toivoivat, että alkoholittomia tapahtumia järjestettäisiin enemmän. Selkeästi ilmiöön suhtautuivat kaikista myönteisemmin he, jotka olivat tietoisia ilmiöstä. Suurin osa molemmista vertailuryhmistä koki, että voisivat pitää hauskaa opiskelijatapahtumissa myös ilman alkoholia.

Avainsanat (asiasanat)

Sober curious, raittius, alkoholi, suomalaisten alkoholinkäyttökulttuuri, alkoholikulttuuri Suomessa, alkoholinhistoria Suomessa, korkeakouluopiskelijoiden alkoholinkäyttötavat, korkeakoulutapahtumat, tapahtumat, tapahtumien järjestäminen

Muut tiedot (salassa pidettävät liitteet)

-

Kirri, Kaisa

University Students' Perspectives on the Sober Curious Movement and Alcohol Consumption at Student Events

Jyväskylä: JAMK University of Applied Sciences, December 2024, 70 pages

Degree Programme in Hospitality Management. Bachelor's thesis.

Permission for open access publication: Yes

Language of publication: Finnish

Abstract

Alcohol has long been a part of Finnish culture and social life, but significant changes have occurred in young adults' attitudes toward alcohol in recent years. Many were questioning traditional drinking habits and focusing more on well-being. At the same time, the sober curious phenomenon had gained popularity.

This thesis examined university students' attitudes toward alcohol consumption and the sober curious movement at student events. The study also considered the historical roots and current state of alcohol culture in Finland. Background research addressed topics such as prohibition and alcohol legislation, which provided a framework for understanding young adults' drinking behavior. The aim of the thesis was to enhance understanding of students' perspectives on alcohol use and the sober curious movement, as well as to offer insights that could support the development of new approaches to the diversity of student culture.

The research method was quantitative. The analysis of the survey results included a basic report, as well as cross-tabulations that considered gender and study modes. Part of the questions were based on the thesis of Pihla Vanonen, which examined the sober curious movement more broadly. The results of the thesis were also compared with Vanonen's findings, which provided a way to identify similarities and differences between target groups.

A total of 124 university students responded to the survey. According to the results, nearly half of both women and men, as well as both full-time and part-time students, consumed alcohol a few times a month. Most respondents felt that student events had no impact on their alcohol consumption and perceived drinking as more of a habit than an enjoyment. The term "sober curious" was familiar to the majority of respondents, and many hoped for more alcohol-free student events. Those who were familiar with the sober curious movement had the most positive perspectives towards it. Most respondents in both comparison groups believed they could have fun at student events even without alcohol.

Keywords/tags (subjects)

Sober curious, alcohol, alcohol consumption culture of Finns, alcohol culture in Finland, alcohol history in Finland, alcohol consumption habits of university students, events, student events, organizing events

Miscellaneous (Confidential information)

-

Sisältö

1	Johdanto	4
2	Alkoholin ja alkoholittomien juomien kulutus Suomessa	6
2.1	Suomen alkoholinkäytön ja raittiuden historiaa	6
2.2	Alkoholin ja alkoholittomien juomien kulutus nykyisin Suomessa	9
2.3	Korkeakouluopiskelijoiden alkoholikulttuuri	13
2.4	Sober Curious -ilmiö	15
2.4.1	Mitä sober curious on?	15
2.4.2	Ilmiön yleisyys ja merkitys	16
2.4.3	Nuorien aikuisten suhtautuminen sober curious -ilmiöön.....	17
3	Opiskelutapahtumat	18
3.1	Tapahtumat	18
3.2	Opiskelijatapahtumat korkeakouluissa	19
3.3	Alkoholittomat tapahtumat	20
4	Tutkimusasetelma	20
4.1	Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimuskysymykset	20
4.2	Kysely tutkimusmenetelmänä	22
4.3	Tutkimuksen toteuttaminen ja analysointi	23
4.4	Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	24
5	Tulokset	26
5.1	Taustatiedot	26
5.2	Opiskelijatapahtumiin osallistuminen.....	27
5.3	Alkoholinkäyttö	30
5.4	Alkoholiannosten määrä	31
5.5	Alkoholin tärkeys sosiaalisessa elämässä.....	33
5.6	Opiskelijatapahtumat.....	34
5.7	Sosiaalinen paine alkoholinkäyttöön	36
5.8	Alkoholinkäytön vähentäminen	37
5.9	Sober curious -ilmiö	39
5.10	Sober curious -ilmiön yhteys eri väittämiin	43
6	Pohdinta	45
6.1	Korkeakouluopiskelijoiden suhtautuminen alkoholinkäyttöön	45
6.2	Korkeakouluopiskelijoiden suhtautuminen sober curious -ilmiöön opiskelijatapahtumissa	47

6.3	Luotettavuus ja eettisyys	49
6.4	Kehitysehdotukset.....	50
6.5	Jatkotutkimusehdotukset.....	53
Lähteet	55
Liitteet	59
	Liite 1. Webropol-kyselylomake	59
	Liite 2. Webropol Professional Statistics -taulukot	64

Kuviot

Kuvio 1. Alkoholijuomien vähittäis- ja anniskelukulutus 100-prosenttisena alkoholia 15 vuotta täyttäneeltä asukasta kohti 1960-2020, litraa. (THL 2021)	10
Kuvio 2. Alkoholijuomien vähittäiskulutus ja anniskelukulutus 100-prosenttisena alkoholina 15 vuotta täyttäneeltä asukasta kohti 1960-2021, litraa. (THL 2022.).....	11
Kuvio 3. Alkoholijuomien vähittäiskulutus ja anniskelukulutus 100-prosenttisena alkoholina 15 vuotta täyttäneeltä asukasta kohti 1960-2022, litraa. (THL 2023).....	12
Kuvio 4. Alkoholijuomien vähittäiskulutus ja anniskelukulutus 100-prosenttisena alkoholina 15 vuotta täyttäneeltä asukasta kohti 1960-2023, litraa. (THL 2024).....	12
Kuvio 5. Alkoholista humalanhakuisesti käyttävien osuus (AUDIT-1k) (%) (THL 2021).....	15
Kuvio 6. Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma.....	26
Kuvio 7. Ikäjakauma päivätoteutus- ja monimuoto-opiskelijoiden välillä.....	27
Kuvio 8. Opiskelijoiden mahdollinen osallistuminen opiskelijatapahtumiin tänä lukuvuonna..	28
Kuvio 9. Päivätoteutus- ja monimuoto-opiskelijoiden mahdollinen osallistuminen opiskelijatapahtumiin tänä lukuvuonna.	29
Kuvio 10. Eri ikäryhmien mahdollinen osallistuminen opiskelijatapahtumiin tänä lukuvuonna.	29
Kuvio 11. Alkoholin käyttötiheys mies- ja naisopiskelijoiden välillä.....	30
Kuvio 12. Alkoholin käyttötiheys päivätoteutuksen ja monimuoto-opiskelijoiden välillä.	31
Kuvio 13. Nautittujen alkoholiannoksien määrä per opiskelijatapahtuma.	32
Kuvio 14. Mies- ja naisopiskelijoiden nautittujen alkoholiannoksien määrä, kun he ovat käyttäneet alkoholia.	32
Kuvio 15. Päivätoteutuksen- ja monimuoto-opiskelijoiden nautittujen alkoholiannoksien määrä, kun he ovat käyttäneet alkoholia.	33
Kuvio 16. Opiskelijatapahtumien vaikutus päivätoteutus- ja monimuoto-opiskelijoiden alkoholinkäyttöön.	35
Kuvio 17. Päivätoteutus- ja monimuoto-opiskelijoiden kokemus sosiaalisesta paineesta juoda alkoholia opiskelijatapahtumissa.....	37
Kuvio 18. Syitä miksi opiskelija olisi valmis vähentämään tai lopettamaan alkoholinkäytön.	37

Kuvio 19. Syitä miksi mies- ja naisopiskelija olisi valmis vähentämään tai lopettamaan alkoholinkäytön.....	38
Kuvio 20. Syitä miksi päivätoteutuksen ja monimuoto-opiskelija olisi valmis vähentämään tai lopettamaan alkoholinkäytön.....	39
Kuvio 21. Väittämiä sober curious -ilmiöstä ja alkoholinkäytöstä opiskelijatapahtumissa.....	40

1 Johdanto

Alkoholi on ollut merkittävä osa suomalaista kulttuuria ja sosiaalista elämää vuosisatojen ajan. Viime vuosina on ollut havaittavissa muutoksia erityisesti nuorten aikuisten suhtautumisessa alkoholiin ja juomiskäyttäytymisessä. Yhä useammat nuoret ovat alkaneet kyseenalaistamaan perinteisiä juomakäytäntöjä ja keskittymään enemmän hyvinvointia lisääviin tekijöihin. Tämä näkyy muun muassa Hartwallin tekemässä tutkimuksessa, jossa selvitettiin 19–30-vuotiaiden alkoholinkäyttötottumuksiaan. Lähes puolet nuorista aikuisista kokee sosiaalisissa tilanteissa painetta juoda alkoholia, esimerkiksi juhlissa. Humalanhakuisesta juomakulttuurista noin 32 % on kokenut ahdistusta etenkin opiskelijatapahtumissa. Alkoholittomuus tai sen vähäisyys herättää monissa ihmetystä ja jopa 60 % vastanneista ovat saaneet perustella valintojaan muille. (Tutkimus: nuorten aikuisten alkoholinkäyttö on vähentänyt, mutta juhlissa koetaan silti painetta juoda 2023.) Kuitenkin nuorten aikuisten keskuudessa on nousemassa yhä yleisemmäksi ilmiö, jonka ytimenä on kiinnostus kokeilla vähä alkoholisempaa elämää, tai jopa luopua kokonaan siitä. Ilmiötä kutsutaan sober curious, jolla ei ole suoranaisesti suomen kielen vastinetta. (Virranniemi 2022.)

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan korkeakouluopiskelijoiden suhtautumista sober curious -ilmiöön sekä heidän alkoholinkäyttötottumuksiaan opiskelijatapahtumissa. Opinnäytetyön tietoperustan ensimmäisessä osassa ilmiön taustoittamiseksi palataan ajassa taaksepäin, kun Suomessa vallitsi alkoholin kieltolaki ja raittiusliike. Taustoittamisen ansiosta saadaan käsitys siitä, mistä suomalaisten alkoholikulttuuri on alun perin lähtöisin. Suomessa on tapahtunut merkittäviä muutoksia alkoholilainsäädännön kannalta, joka taustoittaa tämän opinnäytetyön aihetta merkittävästi. Suomen alkoholihistorian jälkeen käydään läpi hieman tilastoraportteja alkoholin kulutuksesta sekä vertailuja lähivuosien luvuista. Tämä tutkimus on tärkeä, sillä se tarjoaa syvempää ymmärrystä siitä, millaista on nuorten aikuisten juomakäyttäytyminen nykyisin ja siihen liittyviä kulttuurisia asenteita alkoholia kohtaan. Se voi mahdollisesti auttaa kehittämään tehokkaampia ja ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä nuorten, myös miksei aikuisten, alkoholinkäyttöön. Sober curious -ilmiö on silti monelle uusi käsite, joten on hyvä tuoda asiaa enemmän ihmisten tietoisuuteen ja sitä käydään myöhemmin myös läpi.

Opinnäytetyöni aihe syntyi uteliaasta ajatuksesta ravintola-alan after work -tavasta, joka tuo työn tekijöitä yhteen työvuoron jälkeen. Olen itse kokeillut sober curious -trendiä ennen kuin edes löysin sille oman selityksen. Monien sosiaalisen median julkaisujen ja artikkeleiden kautta löysin

ilmiön ja osasin samaistua ilmiöön. Näistä kahdesta syntyi idea, jonka halusin yhdistää. Kuitenkin kohderyhmäksi valikoitui korkeakouluopiskelijat, sillä minua kiinnostaa lähteä tutkimaan sitä, miten se ilmenee opiskelijoiden käyttäytymisessä. On oletuksia siitä, että etenkin opiskelijat käyttävät paljon alkoholia, ja mitä käy, kun alkoholittomuus lisääntyy heidän keskuudessaan. Opinnäytetyöni tavoitteena on selvittää, millaista on korkeakouluopiskelijoiden suhtautuminen sekä alkoholinkäyttöön yleisesti että sober curious -ilmiöön. Keskityn myös erityisesti siihen, miten se näkyy opiskelijatapahtumissa, sillä molemmat alkoholinkäyttö sekä alkoholittomuus näkyvät opiskelijatapahtumissa vahvasti.

Tutkimus toteutetaan kyselylomakkeen avulla, joka jaetaan korkeakouluopiskelijoille sosiaalisen median, kuten Instagram-tarinoiden, sekä opiskelijakavereiden kautta. Kyselyni pohjautuu Pihla Vanosen opinnäytetyöhön ”*Sober Curious -trendi: Miksi raitis elämä kiinnostaa?*”. Vanonen on suorittanut restonomikoulutuksen Haaga-Helian ammattikorkeakoulussa vuonna 2023. (Vanonen 2023.) Vanosen opinnäytetyössä pyrittiin selvittämään syitä sober curious -trendin yleistymiselle, mikä on lähellä oman työni aihetta, vaikka oma työni rajautuu korkeakouluopiskelijoihin. Olen hyödyntänyt Vanosen kyselylomaketta oman kyselyni pohjana, ja monet kysymyksistä ovat Vanosen kysymyksistä pohjautuvia. Sen lisäksi, Vanosen kyselytutkimuksen tuloksia käytetään osana oman työni vertailua, jolloin voidaan tarkastella mahdollisia eroja tai samankaltaisuuksia vastauksissa. Tämä lähestymistapa tuo mahdollisesti lisää näkökulmaa sober curious -trendiin liittyviin opiskelijoiden kokemuksiin ja näkemyksiin, vaikkei Vanosen tutkimus kohdistu opiskelijoihin niin kuin tämä työ kohdistuu.

Kyselyn jakamisen jälkeen, esitän kyselyn tulokset sekä lopuksi pohdinnan, johon sisällän myös Vanosen tutkimustuloksia, jolloin voidaan tarkastella mahdollisia eroja tai samankaltaisuuksia samankaltaisten kysymysten vastauksissa. Tämä lähestymistapa auttaa syventämään ymmärrystä aiheesta ja tuo lisää näkökulmaa sober curious -trendiin liittyviin opiskelijoiden kokemuksiin ja näkemyksiin.

Opinnäytetyönteko alkoi maaliskuussa 2024 tietoperustan kokoamisella, joka jatkui pitkälle keuhään. Tiedonhakuun on käytetty monenlaisia lähteitä, joiden etsimiseen on käytetty avuksi muun muassa erilaisia uutisartikkeleita, tietokirjoja sekä tutkijoiden tekemiä tutkimuksia, joita löytyi suurimmaksi osaksi Jyväskylän ammattikorkeakoulun Janet Finna -palvelun tietokannoista.

Hakusanoina käytin muun muassa *sober curious*, *suomalaisten alkoholinkäyttökulttuuri*, *alkoholikuluttuuri Suomessa*, *alkoholin historia Suomessa*, *korkeakouluopiskelijoiden alkoholinkäyttötavat*.

2 Alkoholien ja alkoholittomien juomien kulutus Suomessa

Suomessa on ollut myös pitkä historia, mitä tulee alkoholiin, kuten kieltolait ja rajoitukset alkoholin ostamiselle. Lähivuosina ollaan keskusteltu, jos prosenttirajaa nostettaisiin 5,5 % kahdeksaan prosenttiin päivittäistavara-kaupoissa. Se mahdollistaisi vahvempien olueiden, siidereiden ja viinien myynnin ruokakaupoissa. Se toisi ruokakauppoihin selkeästi laajemman tuotevalikoiman ja mahdollisesti lisäksi myös myyntiä. (Tuominen 2024.)

Kun puhutaan alkoholista, siihen viitataan usein etanoliin eli etyylialkoholiin. Se on kemiallinen yhdiste, joka muodostuu käymisprosessin tuloksena. Alkoholijuomat voidaan jakaa mietoihin ja väkeviin juomiin. Mietoihin juomiin lasketaan muun muassa oluet, siiderit ja viinit. Väkeviin juomiin lasketaan juomat, kuten viinat, viskit ja rommit. (Päihdelinkki n.d.) Alkoholin käytön ikäraja on 18-vuotta, ja hallussapito on kiellettyä alle 18-vuotiaille. Myös alkoholimainonta on kiellettyä, jos se kohdistuu lapsiin ja nuoriin. Alkoholi on laillistettu päihde, joka toimii keskushermostoa lamaavana päihteenä (Ehyt n.d.). Alkoholi on yksi maailman sekä Suomen käytetyimmistä ja psykoaktiivisista päihteistä. Sillä on voimakas vaikutus mielialaan, henkiseen sekä fyysiseen tilaan. (Arnarson 2023.)

2.1 Suomen alkoholinkäytön ja raittiuden historiaa

Suomen alkoholinkäytön ja raittiuden historiaa on ollut kovin monimutkainen ja vaihteleva, joka ylettyy monien vuosikymmenten taakse. Suomalaisia kuvaillaan usein ”kieltolakikansana”, sillä suomalaisten alkoholikulttuuria varjostaa monenlaiset kieltolait ja tarkkailut. Historia on ollut kirjava. (Peltonen, Kuusi & Kilpiö 2006, 8.) Vuosikymmeniin sisältyy monia erilaisia sääntöjä, jotka kuulostavat nykypäivänä kovin erikoisilta. Muutamana esimerkkinä mainitakseni tällaisia sääntöjä olivat muun muassa: ravintoloita ei saanut aluksi perustaa mihinkään muualle kuin kaupunkeihin. Myöhemmin maaseuduillekin sai perustaa ravintoloita, mutta sillä ehdolla, että alkoholia sai tarjota vain turisteille eikä paikallisille. Tämä sääntö oli voimassa vuoteen 1969 asti. Naiset eivät saaneet käyttää ravintolapalveluita yksin ennen vuotta 1966. Syynä tähän oli pelko siitä, että se alen-taisi paikan tasoa, sillä heitä yleensä oletettiin harjoittavan seksisyyttä ravintoloissa. Sanonta ”Ei

saa huudella vieraisiin pöytiin” on oikeasti käytetty sanonta, jota on noudatettu ravintoloissa vielä 1980-luvulla. Silloin sai istua vain tiettyyn pöytään, eikä pöytää saanut vaihtaa kesken kaiken, ellei ollut siihen erikoislupaa. (Lehtinen 2023.)

Suomessa kaikista tärkein elinkeinonlähde oli maanviljely, jota on tehty säännöllisesti aikojen alusta lähtien. Maanviljelyyn liittyy vahvasti oluenkäyttö, josta suomalaisten alkoholikulttuuri on aloitettu. Luultavasti olutta on juotu yhtä pitkään kuin viljaa on viljelty, tuhansia vuosia. Vasta 1500-luvulla paloviinan tislaminen alkoi yleistyä, sillä se oli oluentekoa halvempaa. Oluen juontia pidettiin yhtä normaalina kuin nykypäivän kahvin tai teen juontia. Juominen toi päiviin rytmiä ja sitä oli tarjolla juhlissa, kirkonmenoissa sekä töitä tehtiin pienessä humalassa. (Heikkinen 2021.)

Alkoholin juomista alettiin kontrolloimaan jo 1600-luvulla. Niihin liittyivät sääntöjä, joita syntyivät enimmäkseen sosiaalisten tarpeiden ympärille, kuten esimerkiksi miehet ja naiset eivät juoneet keskenään. Kuten aikaisemmin kokoaikainen juominen oli sallittua ja normaalia, alettiin huomata sen sopimattomuuden ensimmäisen kerran muun muassa kirkoissa, joihin ei saanut 1600-luvun loppupuolella enää tulla päihtyneenä. Tämä nähtiin ongelmallisena jo silloin, koska juominen oli niin normalisoitua. Loppujen lopuksi julkisesti humalassa oleminen kiellettiin 1730-luvulla kokonaan, ja viinan kotipolttaminen kiellettiin vuonna 1866. (Heikkinen 2021.) Paloviinan kotipolttamisen kieltäminen oli raitistanut maaseudun väkeä pakostikin, mutta kaupungeissa alkoholisoituminen oli lisääntynyt, kun salakauppa vilkastui (Pulkinen 2015).

1800-luvun keskivaiheilla maailmalla syntyi liike, jota kutsuttiin raittiusliikkeeksi. Raittiusliike ei ole suomalaisten perustama, vaan liike oli tuotu Suomeen muualta maailmasta. Raittiusliikettä ja kielto lakia harjoitettiin muun muassa Yhdysvalloissa ja Ruotsissa. Kalevalan luoja, Elias Lönnrot perusti Suomen ensimmäisen raittiusseuran, joka nimettiin ”Kohtuuden ystävät”. Tavoitteena oli nostattaa Suomi sivistyskansaksi ja kohottaa suomalaisuutta yhteiskunnassa. (Kieltolaki 2022.) Alussa raittiusliikkeen pyrkimys oli lähinnä kannustaa ihmisiä alkoholin kohtuukäyttöön sekä poistaa poltoviinan valmistus, myynti ja käyttö, jota pidettiin suurena uhkana ihmisten kotioloihin. Täydellistä raittiutta tällöin ei vielä tavoiteltu. Kuitenkin 1900-luvun alussa raittiusliikkeen kannattajien mieliteet vaihtuivat ja kannattajat lähtivät tavoittelemaan alkoholin täyskieltoa, sillä haluttiin pelastaa Suomen kansansa alkoholisoitumiselta. (Löyttyniemi 2012.) Raittiusliikkeen nimi ”Kohtuuden ystävät” vaihtoi nimensä ”Raittiuden ystäviksi”. Kielto lain uskottiin olevan kaikista toimivin keino estää

alkoholihaittojen kasvu ja niiden lisääntyminen sekä sen muuttavan kansan juomakäyttäytymistä ja ravintolakulttuuria. Raittiusliike halusi muun muassa kieltää ravintoloiden perustamisen maaseudulle, sillä pelättiin sen lisäävän huomattavasti talonpoikien alkoholisoitumisen riskiä. (Catani 2014, 13–15.)

Kieltolakia koitettiin tuoda voimaan ensiksi jo vuonna 1907, mutta keisari Nikolai II ei sitä vahvistanut (Heikkinen 2021). Raittiusliikkeen tavoite kieltolaille lopulta onnistui ja se astui voimaan eduskunnan määräämänä vuonna 1919. Tämä tarkoitti sitä, että yli kaksi tilavuusprosenttia sisältävät alkoholijuomat olivat kiellettyjä tuomasta maahan, valmistaa ja myydä elintarvikekaupassa tai muualla rangaistuksien uhalla. Myös julkinen päihtymys oli kiellettyä. Kieltoain vaikutukset olivat kuitenkin päinvastaiset mitä uskottiin ja haluttiin. Viinan kotipoltto ja laiton maahantuonti lisääntyivät, jotta suomalaiset saisivat juomansa (Catani 2014, 13–15.) Kieltoain aikana suomalaisten alkoholin kulutus perustui salakuljetuksien tuomiin juomiin, eikä kieltolaki pysäyttänyt viinan virtaamista laisinkaan. Kuitenkin alkoholin kulutus oli pysynyt kieltolain aikana samoissa lukemissa kuin ennen ja suhtautumista alkoholiin voitaisiin verrata nykypäivän suhtautumista huumeisiin (Löyttyniemi 2012). Vaikka kieltolaki astui voimaan, lähes jokainen suomalainen rikkoi sitä jossain kohtaa.

Kieltolain aikakausi oli kesäkuu 1919 vuoteen 1932 huhtikuuhun asti eli lähes 13 vuotta. Kuitenkin maaseutu pysyi kuivana, sillä alkoholia sai silti vain anniskella kaupungeissa. 1930-luvulla ajat alkoivat kiristymään lähes kaikkialla, myös Suomessa. Valtion kassa oli lähes tyhjentyneet sekä vuonna 1929 pörssin romahtaminen New Yorkissa toi laman Suomeen. (Catani 2014, 15.) Kieltoain vuoksi alkoholin myynnistä ei voinut kerätä veroja ja elintarvikkeiden pula kasvoi. Tuohon aikaan alettiin vakavasti miettimään kieltolain poistamista kokonaan. Vaikeaa tästä teki sen, että suurin osa eduskunnasta kannatti edelleen lakia. Tämän vuoksi kerättiin lähes 120 000 nimeä kieltolain vastustavaa adressiin, jonka ansiosta uusi juomalaki astui voimaan vuonna 1932 helmikuussa. Uuden juomalain mukana syntyi Suomen ensimmäiset valtion omistamat Alkoholiliikkeen myymälät, joita nykypäivänä tunnetaan nimellä Alko. Alkoholiliikkeelle annettiin luvat tuoda, valmistaa ja myydä alkoholijuomia. (Kauta 2017.)

Alkoholiliikkeen perustamisen ja kieltolain jälkeen Suomen talous lähti nousuun, mutta niin myös suomalaisten juominen. Ostajantarkkailujärjestelmä tuotiin Alkoholiliikkeisiin ja viinakortit vuonna

1943. Niiden avulla pyrittiin tarkkailemaan ja tarpeen tullen rajoittamaan suomalaisten alkoholin käyttöä. Ostajantarkkailujärjestelmä kuitenkin kesti vuoteen 1957. Keskioluen tuominen 1960-luvulla vähittäiskauppoihin ja baareihin sekä suomalaisten elintason nousu olivat iso syy juomisen lisääntymiseen. Vuonna 1969 myös maaseudulla saatiin myydä alkoholia ja viinakorttien käyttö lopetettiin vuonna 1977. 2000-luvulla isompia muutoksia alkoholilakiin oli vuonna 2004 verotuksen alentaminen alkoholille 33 prosenttia sekä korkeintaan 5,5 prosenttisten juomien tuonti elintarvikekauppoihin vuonna 2018. (Heikkinen 2021.)

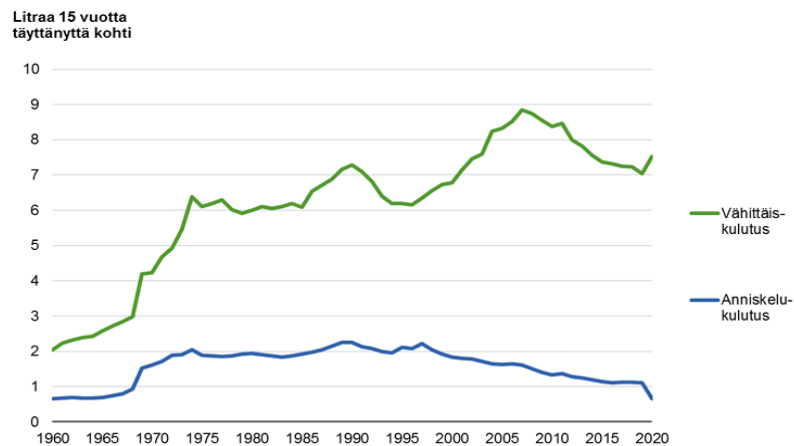
2.2 Alkoholin ja alkoholittomien juomien kulutus nykyisin Suomessa

Viime vuosikymmeninä on nähtävissä merkittäviä muutoksia suomalaisten alkoholinkäytössä. Kokonaiskulutus on kääntynyt laskuun, ja yhä useampi nuori ja nuori aikuinen vähentää alkoholin käyttöä tai kieltäytyy siitä kokonaan. Tähän vaikuttavat esimerkiksi terveystietoisuuden kasvu, sosiaalisten normien muutokset ja vaihtoehtoisten elämäntapojen yleistyminen, etenkin sosiaalisessa mediassa jaetaan tapoja olla terveellisempi. Myös yhteiskunnalliset kampanjat, kuten ”tipaton tammikuu”, ovat saattaneet vaikuttaa ihmisten tietoisuuden lisäämistä alkoholittomista elintavoista. Etenkin nuoret aikuiset, joista suurin osa korkeakouluopiskelijoista kuuluu, näyttävät omaksuvan erilaisia lähestymistapoja alkoholiin kuin edelliset sukupolvet. (Luomanen & Alasuutari 2021, 213–216.)

Tässä luvussa tuodaan esille viimeisten 2020-luvun tilastoja suomalaisten alkoholinkulutustavoista. Kokonaiskulutukset sataprosenttista alkoholia ovat katsottu kohdistuvan 15-vuotta täyttäneitä asiakasta kohti tilastoissa. Kokonaiskulutus koostuu myös tilastoiduista ja tilastoimattomista kulutuksista. Tilastoitu kulutus sisältää anniskelu- ja vähittäiskulutuksen. Tilastoimaton kulutus taas sisältää matkustajatuonnin sekä verkkokauppaostamisen. Tilastot ja muu data on julkaistu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimesta. (Koskinen & Virtanen 2023, 1.)

Keskitytään tarkastelemaan THL:n tekemien raporttien kokonaiskulutuksen tilastoituja kulutuksia, joihin siis sisältyy vähittäis- ja anniskelukulutus. Vähittäiskulutus tarkoittaa alkoholin ostamista mukaan. Tähän sisältyy esimerkiksi alkoholin ostaminen Alkon myymälöistä, huolto-asemilta ja ruokakaupoista. Anniskelukulutus puolestaan tarkoittaa alkoholin ostamista ja juomista paikan päällä, kuten ravintoloissa ja baareissa.

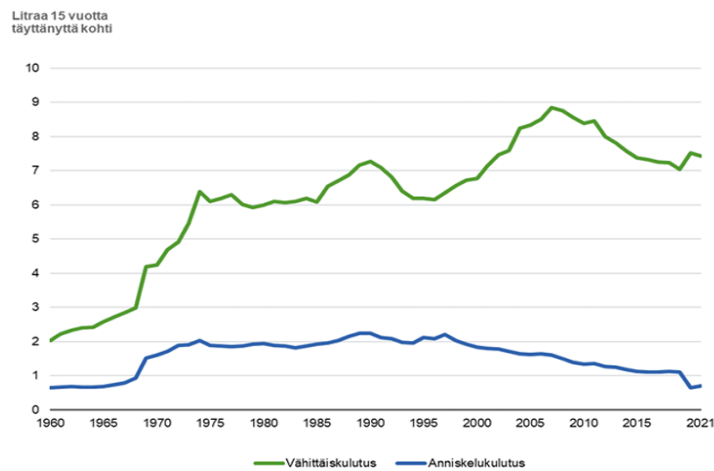
Alkoholin määrää kokonaisuudessaan mitattuna, vuonna 2020 vähittäiskulutus kasvoi edellisestä vuodesta 7,3 % ja asukasta kohden 6,7 % (ks. Kuvio 1). Tilastoitu vähittäiskulutuksen osuus koko alkoholijuomien kokonaiskulutuksesta oli 92 %. Anniskelukulutus puolestaan laski vuonna 2020 40,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Lukuihin vaikutti todennäköisesti epidemian vuoksi ravintoloiden sulkemiset ja muut rajoitukset. Osuus anniskelukulutuksesta oli vain 8 % tilastoiduista kulutuksesta. Vuoden 2020 kokonaiskulutus vähentyi vuoteen 2019 verrattuna 5,2 % jokaista 15 vuotta täyttäneestä asiakasta kohden. (Jääskeläinen & Virtanen 2021, 1-3.)

Kuvio 1. Alkoholijuomien vähittäis- ja anniskelukulutus 100-prosenttisena alkoholnia 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti 1960-2020, litraa. (THL 2021)

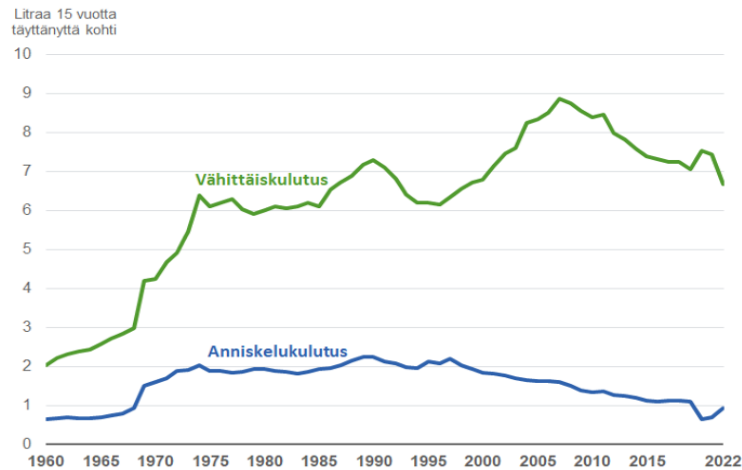
Vuoden 2021 tilastoraportin mukaan kokonaiskulutus väheni edellisvuoteen verrattuna 3 % (ks. Kuvio 2). Vähittäiskulutus väheni alle prosentin ja jokaista 15 vuotta täyttäneestä asukasta kohti 1,3 %. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen osuus kokonaiskulutuksesta oli 83 %. Kuitenkin anniskelukulutus vuonna 2021 lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna 7,2 % ja 15 vuotta

täyttänyttä asukasta kohti nousi 6,1 %. Tilastoidusta kulutuksesta anniskelukulutuksen kokonaiskulutuksesta oli 9 %. (Jääskeläinen & Virtanen 2022, 1-3.)

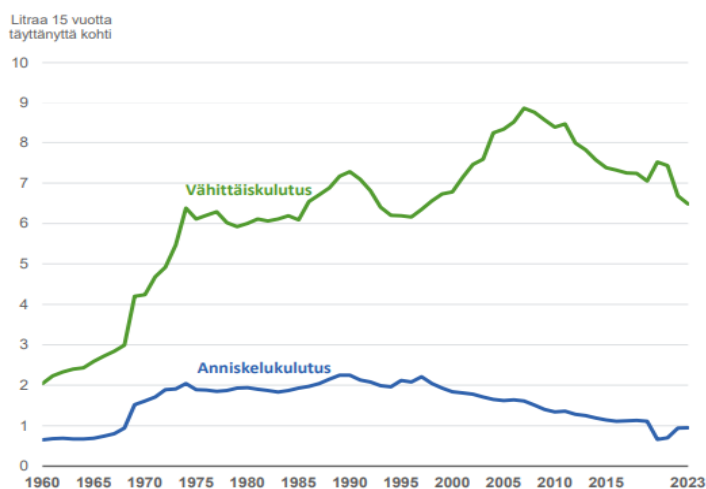
Kuvio 2. Alkoholijuomien vähittäiskulutus ja anniskelukulutus 100-prosenttisena alkoholina 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti 1960-2021, litraa. (THL 2022.)

Vuoden 2022 tilastoraportin mukaan vähittäiskulutus väheni entisestään 9,6 % ja 15 vuotta täyttänyttä asiakasta kohden 10,1 % edelliseen vuoteen verrattuna (ks. Kuvio 3). Osa syynä vähittäiskulutuksen vähenemiselle vuonna 2022 oli koronaepidemia rajoituksen hellittäminen, jonka puolesta osa vähittäiskulutuksesta on siirtynyt anniskelukulutuksen puolelle. Osuus vähittäiskulutuksen tilastoiduista kokonaiskulutuksesta oli 88 %. Anniskelukulutuksen osuus sen sijaan nousi vuonna 2022 34,8 % alkoholilitroista laskettuna ja 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohden 34 % edelliseen vuoteen verrattuna. Epidemian jälkeinen kausi on selvästi nostanut anniskelukulutuksen lukuja. Anniskelukulutuksen tilastoidusta kulutuksesta oli 12 %. Kaiken kaikkiaan vuoden 2022 kokonaiskulutus väheni 1,2 % vuoteen 2021 verrattuna. (Koskinen & Virtanen 2023, 1–3.)

Kuvio 3. Alkoholijuomien vähittäiskulutus ja anniskelukulutus 100-prosenttisena alkoholina 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti 1960-2022, litraa. (THL 2023)

Uusin tilastoraportti vuodelta 2023 on julkaistu kesällä 2024 alkoholijuomien kulutuksesta (ks. Kuvio 4). Vähittäiskulutus väheni koko väestön tasolla 2 % ja jokaista 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohden 3 % verrattuna edelliseen vuoteen. Tilastoidussa kulutuksessa vähittäiskulutuksen osuus oli 87 %. Anniskelukulutuksen lukemat nousivat myös vuonna 2023 verrattuna sitä edelliseen vuoteen 2,7 %. Asukasta kohden anniskelukulutus nousi 1,6 %. Tilastoidusta kokonaiskulutuksen osuudesta anniskelukulutus oli 13 %. Verrattuna edellisvuoteen 2022, anniskelukulutuksen kokonaiskulutus on noussut prosentilla. Kokonaiskulutus on vähentynyt entisestään 2,4 % vuoteen 2022 verrattuna. (Jääskeläinen, Keski-Säntti & Virtainen 2024, 1–3.)

Kuvio 4. Alkoholijuomien vähittäiskulutus ja anniskelukulutus 100-prosenttisena alkoholina 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti 1960-2023, litraa. (THL 2024)

Vuonna 2023 Terveystieteiden tutkimuskeskuksen tekemässä juomatapatutkimuksessa selvisi, että lähes päivittäinen alkoholinkäyttö on melko harvinaista, vaikka säännöllinen humalanhakuisuus on ollut samalla tasolla vuonna 2023 kuin vuonna 2016 koko väestön tasolla. Tutkimuksen mukaan nuoremmassa 20–34-vuotiaiden ikäryhmässä alkoholinkäyttö on vähentynyt ja vähintään viikoittainen alkoholin käyttäminen vuonna 2023 miehillä oli 48 % ja naisilla 22 %. Verrattuna vuoteen 2016, miesten osuus oli silloin 52 % ja naisten 29 %. THL:n juomatapatutkimuksessa raittiiksi on määritelty henkilöt, jotka eivät ole 12 kuukauden aikana nauttineet alkoholia. Tutkimuksessa selvisi, että 12 % koko väestöstä oli raittiita. Raittiiden osuus on pysynyt lähes samalla tasolla kuin vuonna 2016, miehistä 10 % ja naisilla 14 %. (Härkönen, Warpenius & Mäkelä 2023, 1–3.)

2.3 Korkeakouluopiskelijoiden alkoholikulttuuri

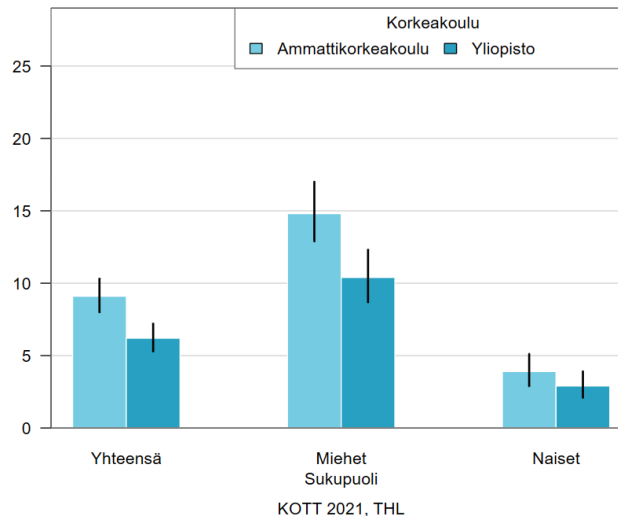
Tässä luvussa tarkastellaan korkeakouluopiskelijoiden alkoholikulttuuria ja juomistottumuksia. Suomessa korkeakoulututkinnon voi suorittaa ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa. Korkeakouluopiskelijat määritellään siten, että he opiskelevat tutkintotavoitteisesti korkeakoulun kirjoilla. Sekä ammattikorkeakouluissa että yliopistossa voidaan suorittaa sekä alempia että ylempiä korkeakoulututkintoja. Ammattikorkeakoulututkinnossa opitaan valmiuksia erilaisiin asiantuntija- ja kehittämistehtäviin, kun taas yliopistoissa opetuksen painopisteenä on tieteellinen tai taiteellinen tutkimus. Myös kehittää opiskelijoiden tieteellistä ajattelua. (Ammattikorkeakoulututkinto n.d.; Yliopistotutkinnot n.d.) Tässä opinnäytetyössä käsitellään alemman korkeakoulututkinnon opiskelijoita.

Korkeakoulujen aloittaminen on monelle nuorelle aikuiselle merkittävä ja jännittävä muutos uusien kokemusten ja paineiden myötä. Suurin osa opiskelijoista joutuvat muuttamaan kotipaikkakunnaltaan muualle ja aloittamaan uusi elämä lähes alusta. Sosiaaliset verkostot täytyy rakentaa uudestaan, joka mahdollisesti luo paljon paineita uuden kouluympäristön lisäksi. Opiskelijaelämään yleensä yhdistetään alkoholinkäyttö, sillä suurin osa opiskelijatapahtumista ovat alkoholipainotteisia. Korkeakouluihin yleisesti on luotu uskomuksia alkoholinkäyttämisestä kuten juominen on pakollista ja humalanhakuisuus on normaalia, juomattomuus nähdään enemmänkin outona. Alkoholilla on oma roolinsa nuorien opiskelijoiden keskuudessa, sillä se edistää sosiaalisia vuorovaikutuksia muiden kanssa. Sekä Gambles, Porcellato, Fleming ja Quigg (2021) että Rubio, Van Hooijdonk, Luijten, Kappe, Cillessen, Verhagen ja Vink (2023) ovat tutkineet alkoholin vaikutusta opiskelijoissa ja miten sen alaisena on hyväksyttävämpää lähestyä muita baareissa kuin esimerkiksi

koulussa selvinpään. Syitä juomiseen voi olla siis yhtä monta kuin sen aiheuttamia seuraamuksia, kuten sosiaalisia ja terveydellisiä vaikutuksia. Tässä opinnäytetyössä ei mennä terveydellisiin seuraamuksiin alkoholin käytöstä sen syvemmälle, mutta lyhyesti sosiaalisia seuraamuksia alkoholin käytöstä voi olla oppimisvaikeudet ja poissaolot luennoilta. Myös terveydelliset syyt, kuten masennus ja alkoholismi. Useat korkeakouluopiskelijat kompensoivat stressiään ja painetta ryhmän ulkopuolelle jäämisestä alkoholin avulla, joista voi syntyä isompia ongelmia myöhemmin.

(Gambles ym. 2021, 2; Rubio ym. 2023, 1.)

Korkeakouluopiskelijoiden hyvinvoinnista on tehty tutkimusta, jota aluksi on toteuttanut Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö (YTHS) joka neljäs vuosi. Nykyisin tutkimusta on toteuttanut vuodesta 2021 lähtien Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). Korkeakouluopiskelijoiden terveys- ja hyvinvointitutkimus (KOTT) on valtakunnallinen, joka on suunnattu 18–34-vuotiaille yliopisto- ja ammattikorkeakouluopiskelijoille. Tutkimuksen raportoinneissa toistuu samat teemat joka vuosi, kuten korkeakouluopiskelijoiden terveys ja hyvinvointi, päihteet ja riippuvuudet sekä elinolot ja -tavat. Uusin tutkimus on toteutettu maaliskuussa 2024 verkkokyselyllä. (Korkeakouluopiskelijoiden terveys- ja hyvinvointitutkimus 2024.) Tässä opinnäytetyössä viitataan vuoden 2021 tutkimustuloksiin, sillä uusinta ei ole vielä julkaistu. Kuviossa 5 (2021) tutkimusraportista huomataan, että sukupuolien ja korkeakoulujen välillä on huomattavia eroja mitä tulee humalanhakuiseen juomiseen. Ammattikorkeakouluissa miesten luvut ovat selvästi korkeammalla kuin yliopistoissa opiskelevien miesten. Miesten luvut ovat myös huomattavasti korkeammalla kuin verrattuna naisten humalanhakuisuuskäytöihin. Naisten humalanhakuisuus on selvästi vähäisempää ja ero ammattikorkeakoulun ja yliopiston välillä on naisilla vain muutama prosentti. (KOTT Tilastokuviot 2021.) Kuvio 5:n taulukko on vuodelta 2021, sillä vuoden 2024 ei ole julkaistu vielä taulukkoa.

Kuvio 5. Alkoholia humalanhakuisesti käyttävien osuus (AUDIT-1k) (%) (THL 2021)

2.4 Sober Curious -ilmiö

2.4.1 Mitä sober curious on?

Sober curious -ilmiö on herättänyt entistä enemmän huomiota etenkin nuorten aikuisten keskuudessa viime vuosina. Kuitenkaan suurin osa ihmisistä ei tiedä mitä ilmiöllä tarkoitetaan, vaikka kyseinen trendi on jäänyt jäädäkseen. Sober curious -käsitteen loi Iso-Britannialainen kirjailija ja toimittaja Ruby Warrington, kun hän julkaisi vuonna 2018 Sober curious -kirjansa. (Warrington n.d.) Hän käsittelee kirjassaan omia kokemuksiaan alkoholiin liittyen ja miten hän päätti kokeilla alkoholitonta elämäntapaa. Hän myös kannustaa muitakin kokeilemaan vähä alkoholisempaa elämäntyyliä kertoen päätöksen hyviä puolia.

Englanninkielisellä sober curious -käsitteellä ja ilmiöllä viitataan uteliaista tarkastelua omaa suhdettaan alkoholiin sekä millaista olisi vähentää tai jopa lopettaa alkoholin käyttö kokonaan. Kuitenkin sober curious ei edellytetä täydellistä pidättäytymistä alkoholista, vaikka yleensä se sekoitetaan täysraittiutta kohtaan. (Roberts 2024.) Ilmiö on kasvava aihe yksilöiden joukossa, ja ihmiset keskittyvät eri tavalla hyvinvointiin kuin ennen. Verrattuna täysraittiuteen, sober curious on vapaaehtoinen valinta, jolla halutaan kyseenalaistaa alkoholiin liittyviä normeja ja kokeilla raittiimpaa elämäntapaa. Vaikka molemmat sober curious ja täydellinen raittius tarkoittavat päihteettömyyttä, termeillä on kuitenkin ero toisistaan. Täysraittius on pidättäytymistä täysin alkoholista, yleensä jonkin sairauden, kuten alkoholismin, vuoksi. Sober curious voidaan ymmärtää

enemminkin elämäntapana ja sen ajatellaan olevan laajempi käsite. (Laine n.d.) Ilmiö ei pelkästään tarkoita raittiuden kokeilua, vaan se voi olla myös osallistumista sosiaalisiin tapahtumiin, juhlia ja tehdä baarikierroksia ilman alkoholia. Monet kokevat sober curious -ilmiön motivoivana, sillä sekä fyysinen että henkinen huono olotila kohentuvat huomattavasti. (Guarnotta 2023.)

2.4.2 Ilmiön yleisyys ja merkitys

Sober curious -ilmiöllä on tarkoitus rikkoa ja kyseenalaistaa myös tabuja, joita juomisen ja juomattomuuden ympärillä vallitsee. Ilmiön tietoisuudella halutaan lisätä ihmisten uteliaisuutta asennetta alkoholin vähentämistä kohtaan sekä sen terveydellisten syiden että asenteiden vuoksi. Hauskaa voi pitää myös ilman alkoholia ja humalanhakuisuutta. Ilmiö voi tarkoittaa monelle eri asiaa ja moni voi valita alkoholittoman tai vähemmän alkoholittoman elämäntavan monista syistä. Syitä voisi olla muun muassa uskonnolliset syyt, sairaus, taloudellinen tilanne tai ei ole vain mielenkiintoa juomista kohtaan. (Sheppard 2023.)

Sober curious -ilmiöön liittyen on luotu monia yhteisöjä vaikuttajien ja yksityisten toimijoiden puolesta, jotka käyttävät alustanaan erilaisia verkkopalveluita ja sosiaalista mediaa eri sovellusten avulla. (Matei 2019.) Yhteisöissä jaetaan vertaistukea ja halutaan tuoda ihmiset yhteen, jotka kokevat itsensä ulkopuoliseksi vähäisen tai kokonaan juomattomuuden vuoksi. Iso-Britanniassa on luotu yhteisö, Club Soda, joka tarjoaa apua heille, jotka haluavat vähentää tai luopua alkoholin käytöstä, ilman sen suurempaa paineita tai leimaamista. Yhteisössä järjestetään kursseja ja työpaikkoja, jotka auttavat ihmisiä vähentämään alkoholin käyttöä, pitämään taukoa tai lopettamaan juomisen lopullisesti. (What does Club Soda do? 2022.) Club Soda -yhteisön lisäksi Iso-Britanniassa on yksi suurimmista sober curious -ilmiöstä kiinnostuneista yhteisöistä, joka on tunnettu ympäri maailmaa. Sober Girl Society nimellä tunnettu yhteisö toimii muun muassa Instagram- ja omien sivujen kautta sekä järjestää tapahtumia kaikille, jotka haluavat pitää hauskaa ilman alkoholia. Luonnollisesti myös Sober Girl Society -yhteisö haluaa vähentää alkoholin vähentämisen tuomia paineita ja yleistää ilmiötä entisestään. (Sober Girl Society 2024.)

Suomessa on myös järjestetty sober curious -ilmiöön liittyviä yhteistöjä kuten muun muassa Sobermimminä tunnettu Wilma Tuominen (Tuominen 2023, a) sekä Darravapaa- yhteisön perustajajäsenet Laura Wathén ja Katsi Ylinen (Martikainen 2022.) Molemmissa yhteisöissä käsitellään samoja asioita, kuten sober curious -ilmiötä ja juomattomuus omien kokemusten inspiroimana.

Sobermimmi -yhteisö on järjestetty vuonna 2020, kun Tuominen alkoi jakamaan omia kokemuksiaan ja mietteitään alkoholittomuudesta anonyymisti somepäiväkirjaansa. Nykyisin Sobermimmi järjestää päihteettömiä tapahtumia, kuten tansseja ja käsityöpajoja. (Tuominen 2023, b.) Darravapaa -yhteisö on ilmoittanut olevansa tauolla heidän Instragram-tilillään, joka on ollut heidän aktiivisin sosiaalisen median kanava. Siellä he ovat jakaneet muun muassa muiden henkilöiden tarinoita ja mielipiteitä alkoholin käyttöön ja alkoholittomuuteen sekä kirjasuosituksia, jotka ovat saavuttaneet yli 23 tuhatta seuraajaa. (Wathen. N.d.) Tauon vuoksi ajankohtaista tietoa on ollut hankala löytää heidän yhteisöstään. Ylen kirjoittamassa artikkelissa ”Kukaan ei huomannut Katri Ylisen alkoholiongelmaa, koska hän oli nuori ja hoiti työnsä – nyt hän on esikuvana nuorille juomisen lopettamiseen” kerrotaan yhteisön tarinasta ja millaisia asioita he käyvät läpi. Yhteisön perustamisen takana on ollut myös, kuten Sobermimmi -yhteisön takana, kyseenalaistaminen alkoholin käyttämisestä kohtaan. He myös ovat järjestäneet päihteettömiä tapahtumia sekä heillä on oma podcast Darravapaa Yle Arenassa. (Martikainen 2022.)

2.4.3 Nuorien aikuisten suhtautuminen sober curious -ilmiöön

Etenkin nuoret aikuiset eivät enää juo humalanhakuisesti yhtä usein kuin edellisvuosina ja raittius on nykyisin jopa ihannoitavaa nuorien keskuudessa. Vuonna 2019 tehty tutkimus, European School Survey Project on Alcohol and other Drugs (ESPAD), osoittaa, että vuosien 1999–2019 välisenä aikana raittiiden nuorien osuus on kasvanut yhdeksästä prosentista 31 prosenttiin. Kertajuominen sekä pojilla että tytöillä on vähentynyt tasaisesti vuosituhannen vaihteesta lähtien. (Raitasalo & Härkönen 2019, 1–4.) Vaikka tutkimuksessa on tutkittu 15–16-vuotiaita nuoria, ilmiö on yleistynyt myös muissa ikäluokissa.

Sanotaan, että Z-sukupolvi, joka sijoittuu 90-luvun lopun ja 2010-luvun välillä syntyneille, on kaikista sukupolvista se raittein koko historiassa. Isoimmat syyt ovat motivaatio huolehtia sekä hyvinvoinnistaan että mielenterveydestään. Myös alkoholin saatavuus ja hintojen korotukset ovat suurella osalla tilastojen pientymistä, mutta yhtenä syynä on oman imagon parantaminen. Useat nuoret hakevat kaveriporukoissaan hyväksyntää tavalla tai toisella, ja sitä on kauan haettu muun muassa alkoholin avulla. Kukaan ei halua erottua joukosta, ja kieltäytyminen alkoholista on herättänyt monissa isojaakin reaktioita. Z-sukupolvesta on kehittynyt tietoisempia alkoholin kuluttajia ja nykyisin uskalletaan kieltäytyä, jos tarjotaan. (Blanco Sardina 2024.)

3 Opiskelutapahtumat

Tässä luvussa kerrotaan yleisesti mitä tapahtumat on sekä mikä on niiden merkitys muun muassa ihmisille ja taloudelle. Sen lisäksi käydään myös läpi millaisia opiskelijatapahtumia korkeakouluopiskelijoille järjestetään sekä mitä alkoholittomat tapahtumat tarkoittaa. Opiskelijatapahtumia on lukuisia, ja ne vaihtelee sekä kaupungittain että kouluttain, joten kaikkia opiskelijatapahtumia ei ole tässä lueteltuna.

3.1 Tapahtumat

Käsitteellä tapahtuma voidaan puhua monessa eri asianyhteydessä, mutta tässä tapauksessa sillä tarkoitetaan tilaisuuksia, jotka voivat olla sekä kertaluontoisia että toistuvia tilaisuuksia. Ne sijoituvat tiettyyn ajankohtaan ja paikkaan, sekä ne ovat kohdistettu sille kohderyhmälle keille halutaan tapahtumat ja tilaisuudet järjestää. (Mitä on tapahtumateollisuus? N.d.) Syitä tapahtumien järjestämisellä on monia, niin koulutuksia ja konferensseja, urheilutapahtumia kuin kulttuuri- ja viihdetapahtumia. Näiden pohjalta olisi olennaista miettiä millaiselle kohderyhmälle järjestäjät haluavat kohdistaa tapahtuman. (Kolb 2021.) Tapahtumia voidaan järjestää missä vain, myös virtuaalisesti. Virtuaaliset webinaarit ja muut kokoukset ovat yleistyneet etenkin pandemian aikana.

Tapahtumatuotannolla on merkittäviä taloudellisia vaikutuksia monilla aloilla, kuten majoitus- ja ravitsemusaloille, sekä kaupunkien elinvoimalle, sillä silloin yhteistyötä on helppo rakentaa ja kaikki saa osansa. Kuitenkin tapahtumateollisuudella on ollut monia haasteita, kuten muutaman vuoden takainen pandemia, kansainvälinen sekä EU-tason sääntelyt. Alaa ei tunnisteta kunnolla, joka hidastaa huomattavasti alan kehittymistä. Tapahtumatuotannosta on hyvin haastavaa löytää tilastollista tietoa, myös tähän opinnäytetyöhön, sillä tapahtumateollisuutta ei ole yksinkertaisuudessaan tunnisteta. Kun alasta ei voida saada tilastollista tietoa, on hankala lähteä muodostamaan strategista ja poliittista linjaa tapahtumateollisuuden kehittämiseksi. Jotta tapahtuma-alaa tunnistettaisiin omana elinkeinonaan, tulisi kansainvälinen NACE-luokitus uudistaa. (Tapahtumateollisuus ry 2024.) Termi ”NACE” on lyhenne ranskan-kielisestä nimestä: ”Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté européenne”. Lyhenne NACE, on Euroopan unionin (EU) toimialaluokitus. (Eurostat n.d.)

3.2 Opiskelijatapahtumat korkeakouluissa

Korkeakouluissa järjestetään monenlaisia tapahtumia opiskelijoille. Esimerkiksi ensimmäisen lukuvuoden ammattikorkeakouluopiskelijoille järjestetään Tursajaiset, joka tuo yhteen eri alojen opiskelijoita heti ensimmäisen lukukauden alussa. (Opiskelijatapahtumat 2017.) Opiskelijatapahtumia ammattikorkeakouluissa järjestävät yleensä oman tutkinnon ainejärjestöt ja moni tapahtumista ovat poikkitieteellisiä, joka mahdollistaa kaikkien korkeakouluopiskelijoiden osallistumisen niihin riippumatta heidän ainejärjestöstään. (Tapahtumat n.d.) Opiskelijatapahtumat mahdollistavat opiskelijoille, etenkin uusille tulokkaille, tutustumisen opiskelijayhteisöön ja omaan ainejärjestöön. Tapahtumat tuovat opiskelijoille oivallisen tilaisuuden päästä irti opiskeluiden kiireellisyydestä ja tuoda yhteen opiskelijoita eri aloilta. Ammattikorkeakouluilla ja yliopistoilla on myös yhteisiä tapahtumia, kuten Approt ja risteilyt. (Opiskelijatapahtumat 2017.)

Jyväskylässä järjestetään lukuisia opiskelijatapahtumia ympäri vuoden sekä yliopistoissa että ammattikorkeakouluissa. Esimerkiksi Jyväskylän ammattikorkeakoulussa opiskelijajärjestö, Jamko, järjestää erilaisia opiskelijatapahtumia, kuten esimerkiksi aikaisemmin mainittu Tursajaiset ja Kick off -tapahtumat ensimmäisen vuoden opiskelijoille. Opiskelijajärjestöt ovat myös jaoteltu koulutusala-järjestöihin, jotka järjestävät omille koulutusalojen opiskelijoille omia tapahtumia. Jyväskylässä järjestetään myös yksi Suomen isoimmista opiskelijatapahtumista, Kauppakadun Approt, joissa alkoholinkäyttö on päätekijä tunnelman nostattajana. (Jamko N.d.)

Kun puhutaan opiskelijatapahtumista, monille nousee mieleen ensimmäisenä runsas alkoholinkäyttö. Kuitenkin opiskelijatapahtumat eivät ole pelkästään juhlimista, vaan kaikkialla järjestetään monenlaisia alkoholittomia tapahtumia. Esimerkiksi herkuapprot ovat alkoholiton tapahtuma, jossa alkoholi on korvattu erilaisilla herkuilla. Siinä kerätään approjen tyyliin passiin leimoja, joita saadaan erilaisista paikoista. Jyväskylässä herkuapproja ovat järjestäneet Pedago ry. (Tutkinnon suorittaminen n.d.) Tampereella Nami-approt ovat yksi Suomen suurimmista opiskelijatapahtumista, jotka ovat myös alkoholittomat. Vuoden 2022 Nami-approjen vastaava Essi Pietilä kommentoi, että alkoholittomille opiskelijatapahtumille on ollut kysyntää, sillä opiskelijoiden alkoholinkulutus on ollut laskussa monia vuosia. Alkoholiton tapahtuma on selvästi tuonut opiskelijapiireihin kovasti kaivattua vaihtelevuutta. Taustalla on ollut sober curious -ilmiö ja ilmiö kasvaa entistä isommaksi. (Alkoholittomuus näkyy nyt opiskelijabileissä – Tampereen Nami-appro kerää valtavasti osallistujia 2022.)

3.3 Alkoholittomat tapahtumat

Alkoholittomat tapahtumat ovat tilaisuuksia, joissa ei tarjota alkoholia, ja niiden tarkoituksena on tarjota osallistujille vaihtoehtoinen tapa viettää aikaa ilman alkoholin kulutusta. Näiden tapahtumien suosio on kasvanut erityisesti sober curious -ilmiön myötä, jossa yksilöt tutkivat omaa suhdettaan alkoholiin ja harkitsevat sen vähentämistä tai pois jättämistä kokonaan. Alkoholittomat tapahtumat voivat olla esimerkiksi opiskelijatapahtumia, festivaaleja, illanviettoja tai muita sosiaalisia tilaisuuksia, joissa keskitytään esimerkiksi musiikkiin, ruokaan, keskusteluihin tai erilaisiin aktiviteetteihin. Tällaiset tapahtumat tarjoavat osallistujille mahdollisuuden kokea yhteisöllisyyttä ja hauskanpitoa ilman alkoholia, ja ne voivat vähentää sosiaalista painetta juoda. Ne ovat myös inklusiivisia, sillä ne sopivat kaikille, riippumatta siitä, haluaako joku juoda alkoholia vai ei.

Alkoholittomuuden ja sen vähentäminen on lisännyt alkoholittomien juomien kysyntää. Kysynnän kasvun myötä alkoholittomia tuotteita on valmistettu yhä monipuolisemmin, ja muun muassa ravintoloiden, pubien sekä tapahtumien tarjonta on laajentunut. Kun alkoholittomien tuotteiden kysyntä kasvoi elintarvikekaupoissa, on alettu myös kiinnittämään huomiota tapahtumien järjestelyihin. Nykyisin halutaan panostaa siihen, että tapahtumat soveltuisivat jokaiselle sopivaksi ja kokeillaan uudenlaisia lähestymistapoja, jotta mahdollisimman moni kokisi itsensä tervetulleeksi huolimatta siitä käyttääkö alkoholia vähän tai ollenkaan. Sen takia myös kokonaan alkoholittomat tapahtumat ovat lisääntyneet ja yhä useampi on utelias kokeilemaan hauskanpitoa ja uusiin ihmisiin tutustumista ilman alkoholia.

4 Tutkimusasetelma

4.1 Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Aloitin tämän opinnäytetyöni tekemisen vuoden 2024 alkukevällä pääaiheena nuorien keskuudessa yleistynyt sober curious -ilmiö. Idea opinnäytetyön aiheelle alkoi syntyä, kun pohdin ravintola-alalla työskennellessäni after work -kulttuuria, jossa kokoontutaan työpäivän jälkeen tiskin toiselle puolelle ja kerrotaan kuluneen työpäivän kuulumiset tuopin kera. Koska oma alkoholinkäyttöni on vähemmän humalanhakuista ja yksi lasillinen voi oikeasti jäädä vain yhteen sekä alkoholittomatkin vaihtoehdot olivat hyvä idea, mielessäni alkoi palapelin palaset löytämään oman paikkansa: miksi ei voisi yhdistää ravintola-alan työntekijöiden alkoholinkäyttäminen ja sober curious -ilmiö toisiinsa? Kuitenkin kohderyhmä on haasteellinen, sillä vastauksia tulisi saada

mahdollisimman paljon, jotta tulokset olisivat monipuolisia ja luotettavia. Se olisi vaatinut kyselyn jakamista jokaiseen Jyväskylän ravintolahenkilöstölle sekä siihen olisi vaikuttanut monitekijä, esimerkiksi elämäntilanne, ikä, työsuhde ja niin edelleen. Kohderyhmäksi valikoitui lopulta ravintolatyöntekijöiden sijaan korkeakouluopiskelijat, liittyen opiskelijatapahtumiin. Kohderyhmään kuuluvat päivätoteutus-, monimuotototeutus, verkko-opiskelu- ja avoimessa korkeakoulussa opiskelevat ja ei rajoitu pelkästään Jyväskylään. Syy miksi kohderyhmäksi valikoitui korkeakouluopiskelijat oli uteliaisuus siihen, miltä näyttää nykyajan opiskelijoiden alkoholinkulttuuri, kun alkoholittomuus on yleistynyt ja hinnat ovat nousseet. Myös korkeakouluelämä on itselle tuttua ja ollut viimeiset kolme ja puoli vuotta iso osa arkea.

Opiskelijatapahtumat ovat yleensä kovin alkoholipainotteisia enkä itse opiskelijana ole ollut kovinkaan kiinnostunut humalanhakuisuudesta, sillä olen tietoisesti vähentänyt alkoholin käyttöä ja ollut ilmiöstä tietoinen kauan. Syy miksi vähensin alkoholinkäyttöäni tietoisesti, oli ja on silti, halu edistää terveyttäni, hyvinvointia ja alkoholin tuoma huonovointisuus lisäsi halua vähentää sen käyttöä. Oman alkoholinkäytön vähentämisen ja sen kyseenalaistamisen myötä aloin kiinnittämään uusiin asioihin huomiota, kuten kuinka moni opiskelijatapahtuma sisältää alkoholia, miten sitä mainostetaan, miten ihmiset käyttäytyvät opiskelijatapahtumissa sekä miten on huomioitu myös he, jotka eivät käytä alkoholia ollenkaan. Moni opiskelija on saattanut jättää tapahtumat väliin tai jäänyt ryhmästä ulos, jos he eivät halua käyttää alkoholia. Päätin yhdistää sekä sober curious -ilmiön että opiskelijatapahtumat toisiinsa, sillä olisi todella mielenkiintoista tietää kuinka moni opiskelija kokee tarvitsevansa alkoholia, jotta voisi pitää hauskaa sekä kuinka moni opiskelija on valmis pitämään hauskaa vähemmälläkin.

Tämän opinnäytetyön nimeksi lopulta kehittyi ”Korkeakouluopiskelijoiden suhtautuminen sober curious -ilmiöön ja alkoholinkäyttöön opiskelijatapahtumissa”. Alussa käytiin läpi myös suomalaisten alkoholinkäytön historiaa sekä nykyajan juomiskulttuuria luoden hieman pohjaa yleisesti suomalaisten juomistottumuksista.

Tavoitteita tälle opinnäytetyölle on tarkastella ja ottaa selville millainen käsitys korkeakouluopiskelijoilla on sober curious -ilmiöön sekä millaiset ovat heidän alkoholinkäyttötottumuksensa. Tutkimuksen avulla mahdollisesti saadaan selville sen, kuinka isossa roolissa alkoholi on opiskelijoiden

elämäntyyliin sekä tuo ilmiötä enemmän ihmisten tietoisuuteen. Tutkimuksessa vastataan seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

1. *Millaista on korkeakouluopiskelijoiden suhtautuminen yleisesti alkoholinkäyttöön?*
2. *Miten korkeakouluopiskelijat suhtautuvat sober curious -ilmiöön opiskelijatapahtumissa? Millaista eroa on opiskelumuodon ja eri sukupuolien välillä?*

4.2 Kysely tutkimusmenetelmänä

Tässä opinnäytetyössä tutkimusmenetelmäksi valikoitui määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus. Määrällinen tutkimusmenetelmä perustuu sekä numeeriseen dataan että tilastolliseen analyysiin ja sillä on mittareita, muun muassa havainnointi- kysely sekä haastattelulomakkeet. Määrällisessä tutkimuksessa tutkittavia asioita käsitellään ja kuvaillaan numeroiden avulla sekä tulokset esitetään numeroina, muun muassa tunnuslukuina. (Vilkkä 2007, 13–14.) Tässä tutkimuksessa mittarina on käytetty kyselymenetelmää, joka antoi yleisen kuvan mitattavien ominaisuuksien välisistä yhtäläisyyksistä ja eroista.

Tavoite tässä tutkimuksessa oli saada mahdollisimman suuri vastaajamäärä, joten siksi määrällinen tutkimusmenetelmä oli kaikista sopivin vaihtoehto. Kyselyn tuloksista pystytään tekemään vertailuja, joiden tavoitteena on ymmärtää paremmin asiaa, jota halutaan tarkastella kahden tai useamman tutkimuskohteen avulla sekä tuoda esille asioiden välisiä eroja selkeämmin. (Vilkkä 2007, 21.) Tutkimuksen kysely on tehty Webropol -alustalle, jonka kautta on helppo sekä jakaa että tehdä kyselyyn vastaamisen jälkeen analyysia sen tekemistä kuvioista. Kysely on strukturoitu, mikä tarkoittaa tutkimuksen tutkittavien asioiden vakioimista kysymyksiksi ja niiden vaihtoehdoiksi. Silloin kysymykset ja vaihtoehdot niihin on jokaiselle vastaajalle täysin samanlaiset, ja kysymykset ovat jokaiselle samalla tavalla ymmärrettävät. (Vilkkä 2007, 15.) Kvantitatiivisessa tutkimusmenetelmässä vastauksia on helpompi yleistää, kun taas kvalitatiivisessa tutkimuksessa siihen ei pyritä. (Heikkilä 2014, 15.)

Laadullisessa eli kvalitatiivisessa tutkimuksessa puolestaan keskitytään pienempään tapausmäärään, joita pyritään analysoimaan mahdollisimman tarkasti. Jos tässä tutkimuksessa olisi käytetty kvalitatiivista tutkimusta kvantitatiivisen tutkimuksen sijaan, olisi aineisto ollut pienempi vähäisen vastaajamäärän vuoksi, eikä vertailuja olisi mahdollisesti pystynyt suorittamaan. Laadullisessa

tutkimusmenetelmässä yleisin aineistonkeruu menetelmä on lomakehaastatteluiden lisäksi teema-haastattelut, jotka eivät tähän tutkimukseen ollut tavoitteellisin keino sen rajallisen ajan ja resurs-sien vuoksi. (Heikkilä 2014, 15–16.)

Kyselytutkimukseen liittyy erilaisia mitta- ja asenneasteikkoja. Mitta-asteikkoja käytetään, kun ha-lutaan eritellä muuttujien ilmaisemia asioita ja yleisimmät asteikot ovat laatuero- järjestys-, väli-matka- ja suhdelukuasteikko. Jokaisella mitta-asteikolla on eronsa mitä tulee tuloksien laskemi-seen. Laatueroasteikon avulla pystytään laskemaan prosenttijakaumia, kun taas suhdeasteikolla voidaan vuorostaan laskea keskiarvoja. Järjestys-, eli ordinaaliasteikossa muuttujat ja havainnot voidaan asettaa järjestykseen. Yksi yleisimmistä järjestysasteikoista on likert-asteikko, jota on käy-tetty tämän kyselytutkimuksen kysymysten laatimisessa. Neljäs mittausasteikko on intervallias-teikko, jossa erilaisia havaintoja mitataan, kuten esimerkiksi syntymävuosien, etäisyyttä toisistaan. (Vilka 2007, 45, 48–50.)

Kuten aiemmin mainittuna, tässä kyselytutkimuksessa on käytetty pääosin Likertin asteikkoa, joka on mielipideväittämässä käytetty, ja usein siinä käytetään 4- tai 5-portaista järjestysasteikkoa. Tässä kyselyssä vastausvaihtoehtoportaat vaihtelevat kysymyksen mukaan. Usein Likertin as-teikossa vastausvaihtoehtojen ääripäät ovat *täysin eri mieltä* tai *täysin samaa mieltä* ja niiden vä-lillä muutamat vaihtoehdot, kuten *en osaa sanoa* tai *en halua sanoa*. (Heikkilä 2014, 51–52.) Sanal-listen järjestysasteikkojen tekeminen oli haasteellista, sillä käsitteet ja muut sanalliset ilmaisut voivat tarkoittaa eri asioita eri ihmisille ja ymmärtää asiayhteyden väärin.

4.3 Tutkimuksen toteuttaminen ja analysointi

Verkkokyselyn suunnitteleminen ja rakentaminen alkoi kesällä 2024, ja sen jakaminen korkeakou-luopiskelijoille syyslukukaudella 2024, kun uudet sekä jatkavat opiskelijat palaavat opintoihinsa. Järkevintä oli ajoittaa kyselyn jakaminen vasta syksylle, sillä silloin opiskelijat ovat aktiivisemmil-laan verrattuna kevätlukukauteen. Mahdollisuus isoihin vastaajalukumääriin oli silloin myös suu-rempi. Tutkimus suoritettiin Webropol-kyselyllä, jota jaettiin sekä aloitteleville että jatkaville opis-kelijoille sosiaalisessa mediassa, kuten Instagramissa, mukaan lukien opiskelijakavereille jakaminen yksityisviesteillä 17.-24.9.2024 välisenä aikana. Vastaajamäärästä ei ollut mahdollista laskea vas-tausprosenttia, sillä suurin osa kyselyyn vastanneista oli tullut Instagramissa julkaistussa tarinassa.

Kyselytutkimuksen tuloksien analysoinnissa on käytetään ristiintaulukointia, jossa on otettu huomioon perusraportin, sukupuolijakauman sekä opiskelutoteutusjakauman tulokset. Ristiintaulukoinnin avulla pystytään tekemään vertailua, esimerkiksi onko isojakin eroavaisuuksia miesten ja naisten välillä tai päivätoteutuksen ja monimuoto-opiskelun välillä. Ristiintaulukoinnissa havaitut erot voidaan testata tilastollisen merkitsevyyden osalta khiin neliö -testillä. Tämä testi soveltuu luokitteluasteikon tasoisille muuttujille (Allen ym. 2009, 129; Holopainen & Pulkinen 2008, 202). Khiin neliö -testin tuottama p-arvo osoittaa, onko havaittu ero tilastollisesti merkitsevä. Mikäli p-arvo on alle 0,05, eroa pidetään lähes tilastollisesti merkitsevä. Kun p-arvo on alle 0,01, ero katsotaan tilastollisesti merkitseväksi. Sen sijaan, jos p-arvo ylittää 0,05, eroa ei pidetä tilastollisesti merkitsevä. (Ristiintaulukointi, n.d.)

Ristiintaulukointi tehdään käyttämällä Webropol Professional Statistics -työkalua. Taulukot, joita käytetään tuloksien analysoinnissa löytyvät liitteistä. Ristiintaulukoinnin khiin neliö -testi löytää tilastollisesti lähes merkitseviä tai merkitseviä eroja. Tässä opinnäytetyössä tuodaan ilmi vain ne ristiintaulukoinnit, joissa khiin neliö -testin perusteella tulos oli tilastollisesti merkitsevä. Heikkilän (2014, 200) mukaan odotetuista frekvensseistä enintään 20 % saa olla alle 5, ja kaikkien odotettujen frekvenssien on oltava suurempia kuin 1. Webropol ilmoittaa nämä arvot khiin neliö -testin yhteydessä.

4.4 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Jokaisen tutkimuksen tavoite on luoda luotettavaa tietoa ja sen tulee tehdä rehellisin menetelmin. Onnistuneen tutkimuksen merkki on se, jos sen avulla on saatu luotettavia vastauksia tutkimukseen luotuihin kysymyksiin ja mitata juuri sitä mitä oli tarkoitus tutkia. Mitä enemmän vastanneita on, sitä paremmin pystytään luomaan vertailuja ja tilastoja sekä niiden avulla lisäämään luotettavuutta tuloksiin. Kun tutkimus noudattaa täsmällisiä tavoitteitaan, voidaan puhua validista eli pätevästä tutkimuksesta. Validissa tutkimuksessa otetaan huomioon jo suunnitteluvaiheessa, muun muassa millaista aineistoa kerätään ja miten sitä käytetään. Tiedonkeruu tulee olla huoliteltua. Käsitteet ja muuttujat, joita mitataan, tulee olla tarkoin määriteltyjä, sillä muuten tulokset eivät voi olla valideja. Jälkikäteen validiutta on haastava tulkita. (Heikkilä 2014, 27). Tässä opinnäytetyössä pyrittiin luomaan tarkka ja kattava kysely, joka kattaisi kaikki valitut tutkimuskysymykset.

Pätevän tutkimuksen rinnalla tärkeätä on myös reliabiliteetti eli luotettavuus. Tutkimuksen reliabiliteetilla tarkoitetaan sitä, että tutkimuksen tulokset tulevat olla tarkkoja sekä sattumanvaraisia tuloksia ei saa olla. Luotettavalta tutkimukselta vaaditaan tuloksien toistettavuutta; jos tutkimus tehtäisiin uudestaan, tulokset ovat samankaltaisia. Jotta tulokset eivät olisivat sattumanvaraisia, otoskoon tulisi olla mahdollisimman iso. Etenkin kyselytutkimuksissa tulisi varautua poistumaan eli katoon, jolla viitataan vastaamattomiin vastaajiin. (Heikkilä 2014, 28). Tämän tutkimuksen reliabiliteettia lisäävät ja tukevat kyselyn kysymysten laajuus ja pituus sekä kyselyn vastausajan rajattomuus. Opinnäytetyön tutkimuskyselyyn vastataan täysin anonyymisti eikä vastanneiden henkilötietoja ole kysytty. Luotettavuus korostuu myös tässä tutkimuksessa, vaikkei henkilötietoja ole kerätty, sillä vastaukset tullaan tuhoamaan kahden viikon kuluessa, kun opinnäytetyöstä on saatu lopullinen arvosana. Kyselyyn pääsemiseen tarvitsee salasanan, jota ainoastaan tutkimuksen kirjoittaja hallitsee. Kyselyyn vastanneille on ilmoitettu selkeästi mitä kysely sisältää ja mihin kyselyn vastauksia tullaan käyttämään ilman, että vastaaja ajautuu harhaan. Tutkimus oli objektiivinen, joka tarkoittaa tutkimuksen tekijän puolueettomuuteen eivätkä tulokset ovat tutkijasta riippuvaisia. (Vilka 2007, 13.)

Opinnäytetyössä on sitouduttu noudattamaan Tutkimuseettisen neuvottelukunnan TENK :in periaatteita liittyen tutkimuseettisyyteen sekä heidän hyvän tieteellisen käytännön ohjeita. Näitä ovat ”luotettavuus, rehellisyys, arvostus ja vastuunkanto”. (Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkauspäilyjen käsitteleminen Suomessa 2023, 11–12). Luotettavuus on varmistettu käyttämällä luotettavia ja relevantteja lähdekirjallisuutta, joita on arvioitu lähdekriittisesti. Rehellisyyttä on tutkimuksessa osoitettu esittämällä tuloksia ilman harhaanjohtamista, vääristelemistä tai plagiointia. Tulokset sekä tutkimuksen muu sisältö ovat kerrottu ja esitetty muuttamatta niitä mitenkään alkuperäisistä aineistoista ja on puolueeton. Myös tutkimuksen kyselyssä rehellisyyttä on varmistettu luomalla selkeitä kuvailuja aiheesta sekä mihin tuloksia käytetään. Arvostus on varmistettu niin, että kyselyn vastaajia, tässä tapauksessa opiskelijoita, on kohdeltu kunnioittavasti sekä eettisesti. On tärkeää, että tutkimuksen osapuolia on suojattu yksityisyydellä, ja tähän opinnäytetyöhön on haettu erikseen tutkimuslupa. Kyselyssä ei ole kysytty vastaajien henkilötietoja eikä heidän vastauksistaan pysty päättelemään kenestä on kyse. Viimeisenä hyvän tieteellisen käytännön perusperiaatteista on vastuunkanto, joka on varmistettu noudattamalla työhön sovellettavia normeja sekä säädöksiä. Myös tutkimuksen eettisyys on pidetty suunnitelmasta asti. Tutkimuksessa käytetyt aineistot ja vastaukset tullaan tuhoamaan kahden viikon kuluttua opinnäytetyön arvioinnista siihen määrättyllä tavalla.

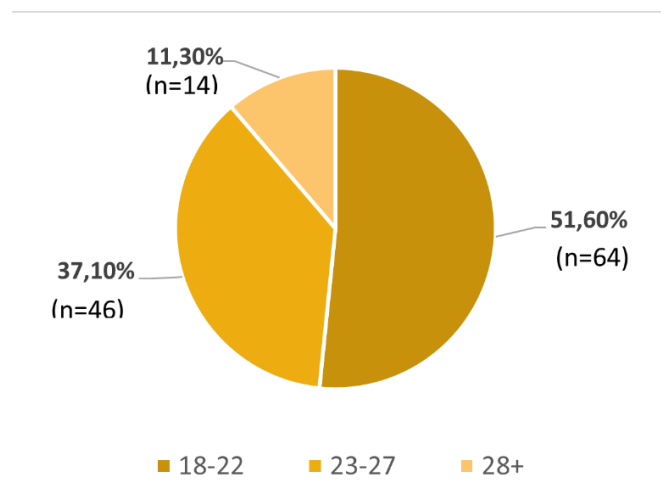
5 Tulokset

Tässä luvussa käydään läpi kyselyn tuloksia. Kyselyn kysymykset on jaoteltu omiin ryhmiin, joissa tarkastellaan muun muassa naisten ja miesten välisistä eroista sekä erot päivätoteutus- ja monimuoto-opiskelijoiden välillä.

5.1 Taustatiedot

Tutkimukseen osallistui yhteensä 124 korkeakouluopiskelijaa. Kyselyn alussa kerättiin taustatietoja, kuten sukupuoli, ikä, opiskelun toteutustapa sekä se, opiskelevatko vastaajat ammattikorkeakoulussa vai yliopistossa. Vastaajista suurin osa oli naisia, noin 76 % (n=94), kun taas miehiä oli noin 21 % (n=26). Kolme vastaajaa ei halunnut ilmoittaa sukupuoltaan.

Kyselyssä oli kolme eri ikäryhmää (ks. Kuvio 6). Suurin osa vastaajista kuului ikäryhmään 18–22 vuotta, kun taas pienin osuus oli yli 28-vuotiaita.

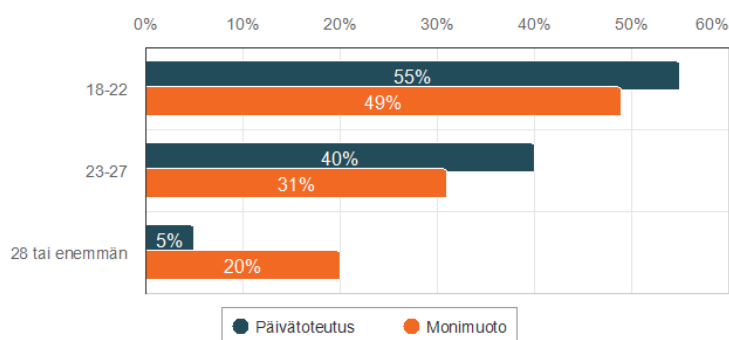

Kuvio 6. Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma.

Nykypäivänä on mahdollista suorittaa korkeakoulututkinto perinteisen päivätoteutuksen lisäksi myös muun muassa monimuotototeutuksena, verkko-opintoina tai avoimen väylän kautta. Opiskelutoteutuksesta 62 % (n=77) korkeakouluopiskelijoista toteuttaa opinnot päivätoteutuksena ja 36 % (n=45) monimuotototeutuksena. Vain muutama opiskelija suorittaa opinnot joko verkkototeutuksena tai avoimessa. Koska päivätoteutus- ja monimuoto-opiskelijoita oli selvästi enemmän kuin verkkototeutuksessa ja avoimessa opiskelevia, keskitytään tuloksissa enemmänkin heihin.

Suurin osa vastanneista korkeakouluopiskelijoista (94 %) opiskelee ammattikorkeakoulussa, ja loput vastanneista (6 %) yliopistossa. Heikkilän (2014, 43) mukaan jokaisessa vertailevassa ryhmässä tulisi olla vähintään 30 vastaajaa, jotta vertailua pystyttäisiin tekemään ja tulokset olisivat luotettavia. Tässä tapauksessa ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opiskelijoiden välillä ei pystytä tekemään kunnollista ja tasavertaista vertailua yliopisto-opiskelijoiden vajavaisuuden vuoksi. Koska ammattikorkeakouluopiskelijoita on huomattavasti enemmän, on luotettavinta tehdä vertailua ammattikorkeakouluopiskelijoiden välillä, kuten sukupuolten ja päivä- ja monimuotototeutuksen avulla.

Monimuotototeutuksen sukupuolijakaumassa oli huomattavia eroja naisten ja miesten välillä. Vastaaajista naisia oli 84 % (n=38), kun taas miehiä oli 16 % (n=7). Päivätoteutuksessa sukupuolijakauma oli myös epätasainen: naisia oli 71 % (n=55) ja miehiä 25 % (n=19). Ikäjakauma oli kuitenkin tasaisempi (ks. Kuvio 7). Molemmissa opiskelumuodoissa 18–22-vuotiaita oli lähes yhtä paljon. Myös 23–27-vuotiaiden ikäryhmässä, päivätoteutuksen opiskelijoita oli hieman enemmän kuin monimuoto-opiskelijoita. Selkeä ero näkyi vanhemmassa ikäryhmässä (28+), jossa monimuotototeutuksessa olevia opiskelijoita oli enemmän kuin päivätoteutusopiskelijoita.

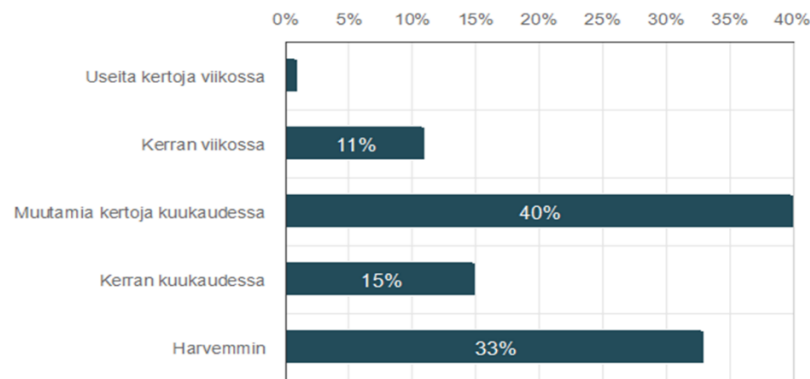

Kuvio 7. Ikäjakauma päivätoteutus- ja monimuoto-opiskelijoiden välillä.

5.2 Opiskelijatapahtumiin osallistuminen

Kuvio 8 vastausten perusteella suurin osa opiskelijoista suunnitteli osallistuvansa tapahtumiin harvakseltaan: 40 % vastaajista aikoo osallistua muutamia kertoja kuukaudessa ja 33 % harvemmin. Vain 15 % vastaajista aikoo käydä opiskelijatapahtumissa kerran kuukaudessa, ja vielä harvempi,

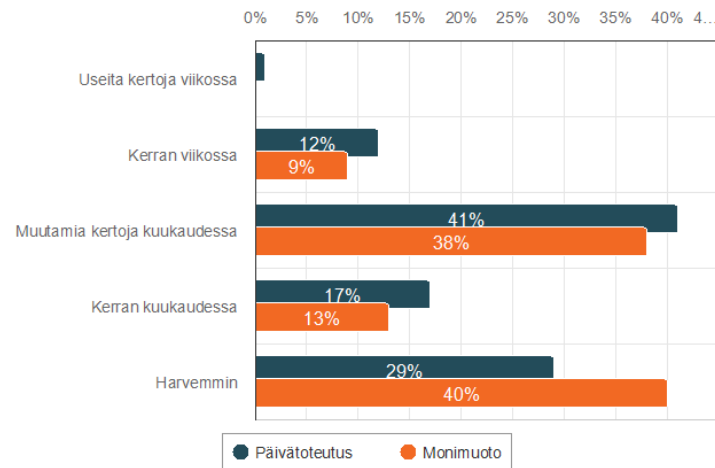
11 %, kerran viikossa. Osallistuminen useita kertoja viikossa oli vähäistä, ja tämän vaihtoehdon osuus oli niin pieni, ettei sitä ole merkitty prosenttina taulukkoon.

Kuvio 8. Opiskelijoiden mahdollinen osallistuminen opiskelijatapahtumiin tänä lukuvuonna.

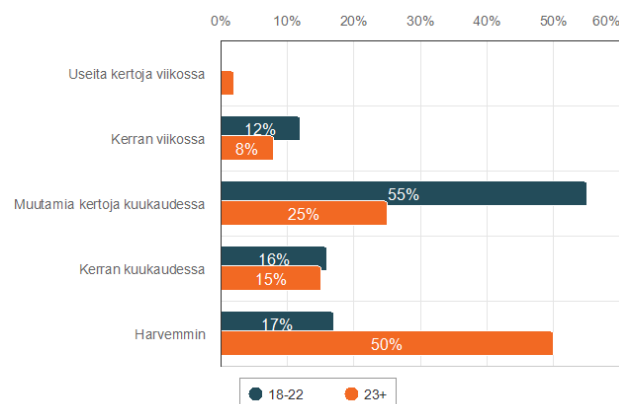
Tulevan syksyn tapahtumaosallistumista arvioidessa 11 % sekä naisista että miehistä ilmoitti aikovansa osallistua opiskelijatapahtumiin kerran viikossa. Naisista 42 % suunnitteli osallistuvansa muutamia kertoja kuukaudessa, kun taas 30 % arvioi osallistuvansa harvemmin kuin kerran kuukaudessa. Miesten kohdalla 31 % aikoo osallistua tapahtumiin muutamia kertoja kuukaudessa, ja 42 % harvemmin kuin kerran kuukaudessa. Kerran kuukaudessa osallistuvien osuus oli naisilla 17 % ja miehillä 12 %.

Sekä monimuoto- että päivätoteutuksessa opiskelevilla oli eroja siihen, kuinka monta kertaa he aikovat osallistua opiskelijatapahtumiin syksyllä 2024 (ks. Kuvio 9.) Suurimmat tulokset jakautuivat joko muutamia kertoja kuukaudessa tai harvemmin. Ensimmäinen puoli enemmistöstä sekä päivätoteutuksen opiskelijoista että monimuoto-opiskelijoista ilmoitti aikovansa osallistua tapahtumiin muutamia kertoja kuukaudessa. Myös harvemmin osallistuvien osalta erot olivat isoja: ero päivätoteutuksen ja monimuoto-opiskelijoiden välillä oli yli 10 %. Muista vastausvaihtoehdoista, kuten kerran viikossa ja kerran kuukaudessa, vastaus tulokset olivat suht' samantyyppiset, eikä huomattavia eroja ole. Niiden prosenttiluvut pysyivät alle 20 %.

Kuvio 9. Päivätoteutus- ja monimuotototeutusopiskelijoiden mahdollinen osallistuminen opiskelijatapahtumiin tänä lukuvuonna.

Tulosten perusteella 18–22-vuotiaat aikovat osallistua opiskelijatapahtumiin useammin kuin vanhemmat vastaajat (ks. Kuvio. 10.) Harvemmin osallistuminen oli huomattavasti yleisempää yli 23-vuotiailla. 18–22-vuotiaista vain 17 % oli sitä mieltä, että aikovat käydä vain harvemmin tapahtumissa. Viikoittainen osallistuminen oli molemmissa ryhmissä vähäistä, mutta nuoremmista vastaajista 12 % ilmoitti aikovansa käydä tapahtumissa kerran viikossa, kun taas yli 23-vuotiaista osuus oli 8 %.

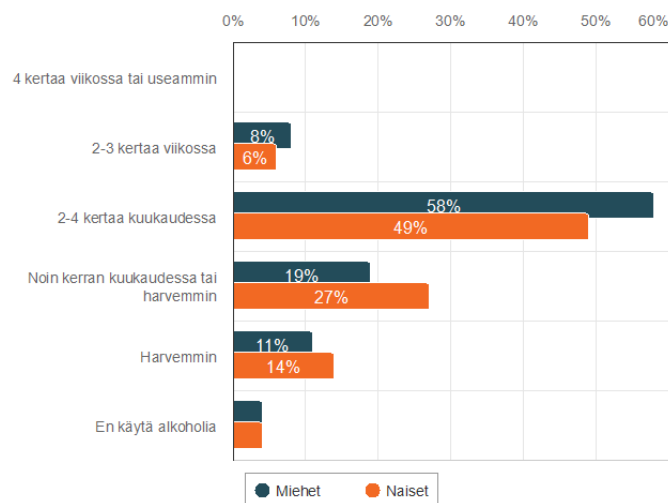

Kuvio 10. Eri ikäryhmien mahdollinen osallistuminen opiskelijatapahtumiin tänä lukuvuonna.

5.3 Alkoholinkäyttö

Kysymyksessä "Kuinka usein käytät alkoholia?" (ks. Kuvio 11) lähes puolet (49 %) vastaajista ilmoitti käyttävänsä alkoholia 2–4 kertaa kuukaudessa. Noin 27 % kertoi käyttävänsä alkoholia kerran kuukaudessa tai harvemmin, ja 13 % vielä harvemmin. Vain 7 % vastaajista ilmoitti juovansa alkoholia useammin, eli noin 2–3 kertaa viikossa. Lisäksi viisi vastaajaa ilmoitti, ettei käytä alkoholia ollenkaan.

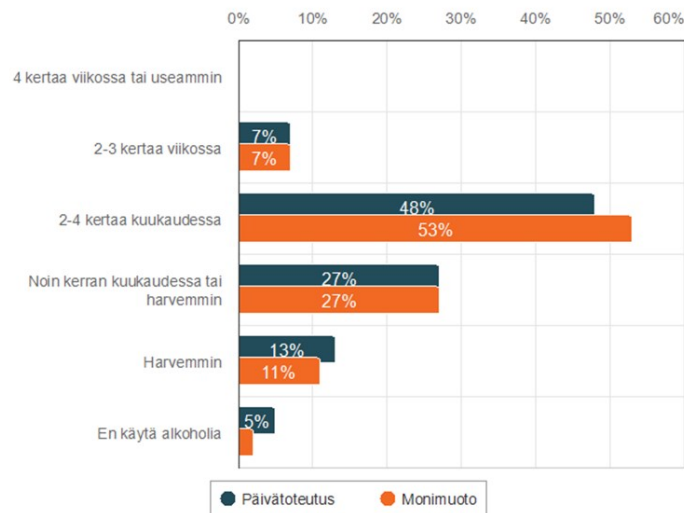
Tulosten mukaan alkoholin käyttötiheydessä oli pieniä eroja sukupuolten välillä. Suurin osa vastaajista, sekä miehistä (58 %) että naisista (49 %), ilmoitti käyttävänsä alkoholia 2–4 kertaa kuukaudessa. Naisista 27 % käytti alkoholia noin kerran kuukaudessa tai harvemmin, kun taas miehistä saman vaihtoehdon valitsi 19 %. Lisäksi 8 % miehistä ja 6 % naisista käytti alkoholia 2–3 kertaa viikossa. Harvemmin kuin kerran kuukaudessa alkoholia käytti 11 % miehistä ja 14 % naisista. Pieni osuus kummastakin sukupuolesta (miehistä 8 % ja naisista 6 %) kertoi käyttävänsä alkoholia 4 kertaa viikossa tai useammin. Muutamit ilmoittivat, ettei käytä alkoholia ollenkaan.

Kuvio 11. Alkoholin käyttötiheys mies- ja naisopiskelijoiden välillä.

Kuvio 12 havainnollistaa alkoholin käytön yleisyyttä päivätoteutuksen ja monimuotototeutuksen opiskelijoiden keskuudessa. Suurin osa vastaajista kummassakin ryhmässä ilmoitti käyttävänsä alkoholia 2–4 kertaa kuukaudessa (päivätoteutus 48 % ja monimuoto 53 %). Noin kerran kuukaudessa tai harvemmin alkoholia käyttää 27 % molemmista ryhmistä. Säännöllisemmät käyttötavat,

kuten 2–3 kertaa viikossa tai useammin, olivat harvinaisempia, sillä molemmissa ryhmissä vain noin 7 % käytti alkoholia näin usein. Alkoholia käyttämättömien osuus oli päivätoteutuksessa 5 %, ja monimuoto-opiskelijoiden keskuudessa tämä luku oli vielä pienempi.

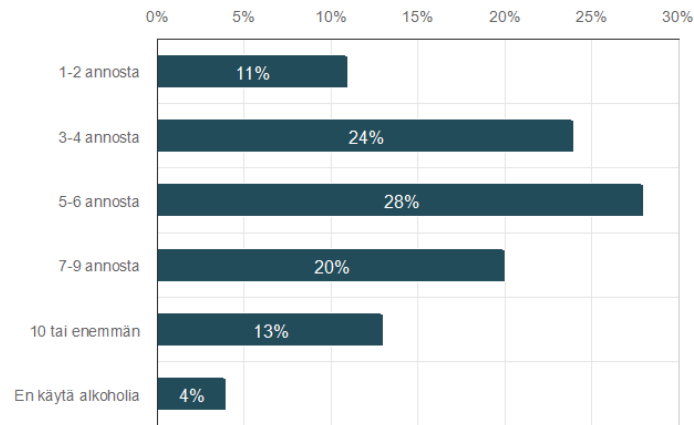

Kuvio 12. Alkoholin käyttötiheys päivätoteutuksen ja monimuoto-opiskelijoiden välillä.

5.4 Alkoholiannosten määrä

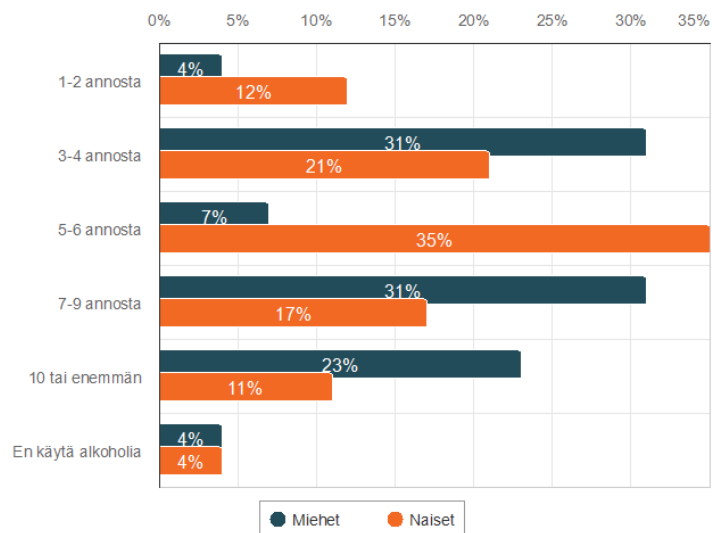
Kyselyssä käytettiin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) määritelmää yhdestä alkoholiannoksesta, joka on alun perin peräisin KOTT-tutkimuksesta (Korkeakouluopiskelijoiden terveys- ja hyvinvointitutkimus 2024, s. 12). THL:n tutkimuksessa yhden alkoholiannoksen määritelmä on: ”Pullo tai tölkki (33cl) keskiolutta, siideriä, lonkeroa tai lasi (12cl) mietoa viiniä tai pieni lasi (8cl) väkevää viiniä tai ravintola-annos (4cl) väkeviä”. Tämän määritelmän ansiosta vastaajilla oli yhtenäinen käsitys siitä, mitä yksi alkoholiannos tarkoittaa.

Tutkimustulosten perusteella yleisimmät annosmäärät olivat 3–4 ja 5–6 annosta, joiden välillä ero oli vain neljä prosenttia. Sen sijaan ero 5–6 ja 7–9 annoksen ryhmien välillä oli jo huomattavampi, noin kahdeksan prosenttia (ks. Kuvio 13).

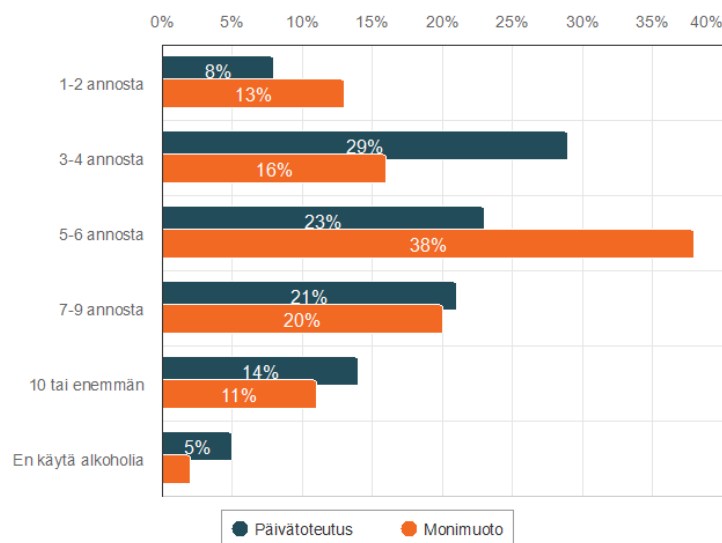
Kuvio 13. Nautittujen alkoholiannosten määrä per opiskelijatapahtuma.

Kuvion 14 tuloksista selviää eroja naisen ja miesten juomamäärissä silloin, kun he olivat käyttäneet alkoholia. Reilu kolmasosa naisista (35 %) ilmoitti nauttivansa kerralla 5–6 annosta, kun taas miehistä vain 7 % valitsi tämän vaihtoehdon. Lähes kolmasosalla miehistä (31 %) yleisin annosmäärä oli 3–4 annosta. Miehistä 31 % ilmoitti juovansa 7–9 annosta kerralla, kun taas naisista tähän määrään päätyi 17 %. Noin 11 % naisista ja 23 % miehistä nautti kerralla yli 10 annosta. Pieni osa vastaajista kertoi juovansa erittäin kevyesti tai ei lainkaan: 4 % molemmista sukupuolista ilmoitti käyttävänsä vain 1–2 annosta tai ei ollenkaan alkoholia.

Kuvio 14. Mies- ja naisopiskelijoiden nautittujen alkoholiannosten määrä, kun he ovat käyttäneet alkoholia.

Seuraavasta kuvaajasta käy ilmi, että alkoholiannosten määrissä oli jonkin verran eroja päivätoteutuksen ja monimuotototeutuksen opiskelijoiden välillä (ks. Kuvio 15). Monimuoto-opiskelijoista suurempi osa nauttii kerralla 5–6 annosta alkoholia, kun taas päivätoteutuksen opiskelijat suosivat hieman pienempiä annosmääriä, kuten 3–4 annosta. Molemmissa ryhmissä lähes viidennes ilmoitti nauttivansa kerralla 7–9 annosta. Suurimmat annosmäärät, 10 tai enemmän, olivat kuitenkin yleisempiä päivätoteutuksen opiskelijoiden keskuudessa. Pieni osa kummankin ryhmän opiskelijoista ei käytä alkoholia lainkaan.

Kuvio 15. Päivätoteutuksen- ja monimuoto-opiskelijoiden nautittujen alkoholiannoksien määrä, kun he ovat käyttäneet alkoholia.

5.5 Alkoholin tärkeys sosiaalisessa elämässä

Kyselyyn vastanneista opiskelijoista eniten, 45 %, koki alkoholin olevan vähän tärkeänä osana heidän sosiaalista elämäänsä ja 36 % vastanneista puolestaan eivät pidä sitä lainkaan tärkeänä. Vain 15 % piti alkoholia melko tärkeänä ja vain yksi vastaaja piti sitä erittäin tärkeänä. Loput kolme vastaajaa eivät käytä alkoholia ollenkaan.

Miehistä 23 % piti alkoholin käyttöä melko tärkeänä osana sosiaalista elämäänsä, kun taas naisista samaa mieltä oli 14 %. Suurin osa naisista (47 %) koki alkoholin vähän tärkeänä sosiaalisen elämänsä kannalta, kun taas miehistä tämän vaihtoehdon valitsi hieman harvempi, 37 %. Yhteensä 35

% sekä miehistä että naisista kokee, ettei alkoholi ole lainkaan tärkeä osa heidän sosiaalista elämänsä.

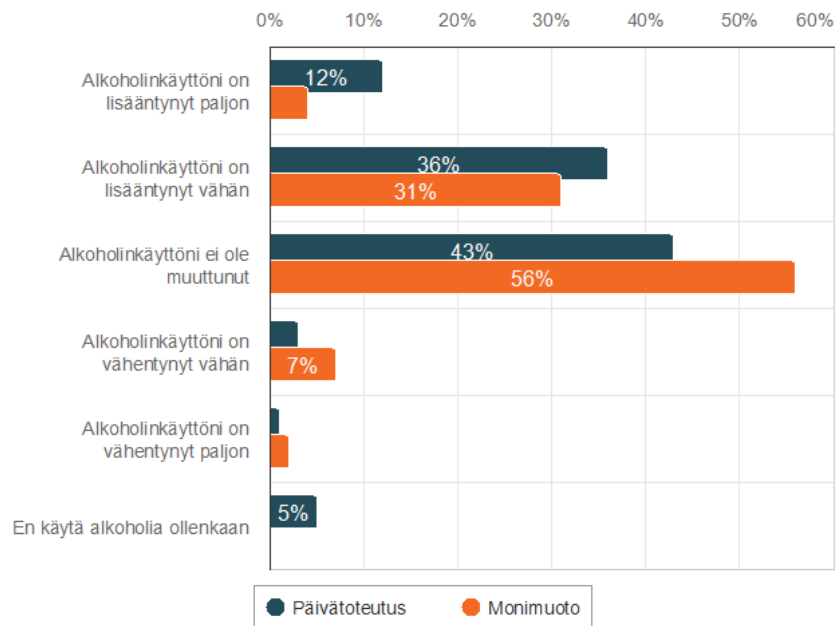
Vastausten perusteella päivätoteutuksen ja monimuotototeutuksen opiskelijoilla oli eroja alkoholin merkityksessä osana heidän sosiaalista elämänsä. Päivätoteutuksen opiskelijoista suurempi osa piti alkoholin käyttöä vähemmän tärkeänä: 48 % arvioi sen vähän tärkeäksi ja 34 % ei lainkaan tärkeäksi. Monimuotototeutuksen opiskelijoilla nämä osuudet olivat hieman pienempiä, ja heistä useampi, 20 %, piti alkoholia melko tärkeänä. Molemmissa ryhmissä erittäin tärkeänä alkoholin käyttöä pitivät vain harvat. Pieni osuus päivätoteutuksen opiskelijoista ilmoitti, ettei käytä alkoholia lainkaan.

5.6 Opiskelijatapahtumat

Mielipiteet opiskelijatapahtumien vaikutuksesta alkoholin käyttöön olivat melko yhtenäisiä. Noin 40 % vastanneista koki tapahtumien kannustavan alkoholin käyttöön paljon ja 33 % vähän, mikä osoitti melko tasaisen jakauman. Lisäksi 15 % koki, että tapahtumat kannustavat heitä alkoholin käyttöön todella paljon, kun taas vain kolme prosenttia ei kokenut mitään kannustusta juomiseen.

Opiskelijatapahtumien vaikutus opiskelijoiden alkoholinkäyttöön oli melko samanlainen sukupuolten välillä. Molemmista ryhmistä noin 15 % koki, että opiskelijatapahtumat kannustavat alkoholin käyttöön todella paljon, ja 41 % koki niiden kannustavan paljon. Vähäiseksi kannustuksen koki naiset 35 %, kun taas miehistä samaa mieltä oli noin 25 %.

Suurin osa päivätoteutus- ja monimuoto-opiskelijoista eivät koe, että opiskelijatapahtumat olisivat muuttanut heidän alkoholinkäyttöään (ks. Kuvio 16.) Valtaosa molemmista opiskelumuodoista vastasi, ettei heidän alkoholinkäyttönsä ole muuttunut opiskelijatapahtumien myötä. Vähäistä lisääntymistä alkoholinkäytössä raportoi molemmista opiskelumuodoista toiseksi eniten. Huomattavaa lisääntymistä alkoholinkäytössä oli molemmissa vain pienellä osalla. Pieni osa opiskelijoista kertoi vähentäneensä alkoholinkäyttöään, mutta tämä oli yleistä alle 10 % vastaajista. Lisäksi muutama prosentti vastaajista ei käytä alkoholia lainkaan.

Kuvio 16. Opiskelijatapahtumien vaikutus päivätoteutus- ja monimuoto-opiskelijoiden alkoholinkäyttöön.

Seuraavana kysyttiin, onko opiskelijoiden alkoholinkäyttö muuttunut opiskelutapahtumien myötä. Peräti 47 % vastaajista arvioi, ettei heidän alkoholinkäyttönsä ole muuttunut lainkaan tapahtumien myötä. Sen sijaan 35 % ilmoittaa alkoholinkäyttönsä lisääntyneen hieman, ja yhdeksän prosenttia kokee sen lisääntyneen paljon.

Valtaosa sekä naisista että miehistä vastasi, että heidän alkoholinkäyttönsä ei ole muuttunut opiskelijatapahtumien myötä, naisista 44 % ja miehistä 61 %. Osa kuitenkin ilmoitti käytön lisääntyneen hieman, ja tämä oli naisilla yleisempää (36 %) kuin miehillä (27 %). Vain muutamat naisista kertoivat alkoholinkäyttönsä vähentyneen joko vähän tai paljon. Opiskelijatapahtumiin liittyvä sosiaalinen paine juoda alkoholia koettiin jonkin verran eri tavoin sukupuolen mukaan. Naisista viisi prosenttia koki painetta todella paljon ja 27 % paljon, kun taas miehistä paljon kokevien osuus oli 12 %. Pientä sosiaalista painetta juomisesta koki naisista 37 % ja miehistä 42 %. Ei lainkaan -vaihtoehdon valitsivat sekä naiset että miehet suunnilleen yhtä usein, noin 30 % kummastakin ryhmästä.

Monimuotototeutuksen opiskelijat kokivat kannustuksen alkoholinkäyttöön paljon 51 %, kun taas todella paljon kokivat 16 %. Vähän monimuoto-opiskelijat kokivat 24 %. Päivätoteutuksen opiskelijoista koki kannustuksen paljon 35 % ja todella paljon 14 %. Vähän vastasivat kuitenkin 37 %.

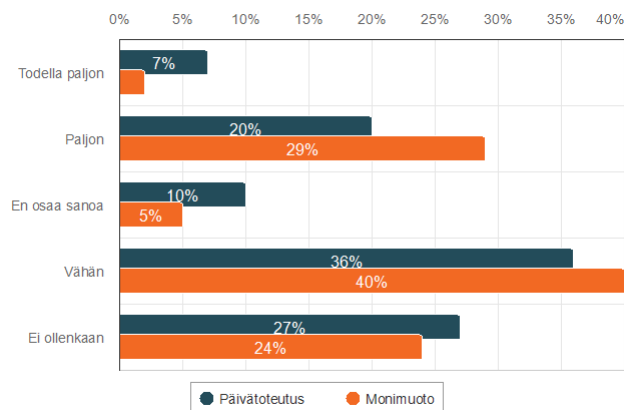
Päivätoteutusopiskelijoiden kokemukset puolestaan jakautuivat tasaisemmin vastausten paljon ja vähän kanssa. Alle 10 % eivät osanneet sanoa ja viisi prosenttia päivätoteutusopiskelijoista eivät koe kannustusta alkoholiin ollenkaan opiskelijatapahtumissa.

5.7 Sosiaalinen paine alkoholinkäyttöön

Suurin osa vastaajista koki opiskelijatapahtumissa esiintyvän sosiaalisen paineen juoda alkoholia joko vähän (38 %) tai ei ollenkaan (27 %). Sen sijaan 22 % vastaajista koki sosiaalista painetta juomiseen paljon.

Valtaosa vastaajista, sekä naisista että miehistä, oli samaa mieltä siitä, ettei sosiaalinen paine ole estänyt heitä vähentämästä alkoholinkäyttöään, jos he niin haluaisivat. Naisista 54 % ja miehistä 46 % oli tätä mieltä. Jonkin verran samaa mieltä oli niiden osuus, jotka kokivat sosiaalista painetta vähentää alkoholinkäyttöään: naisista 17 % ja miehistä 15 %.

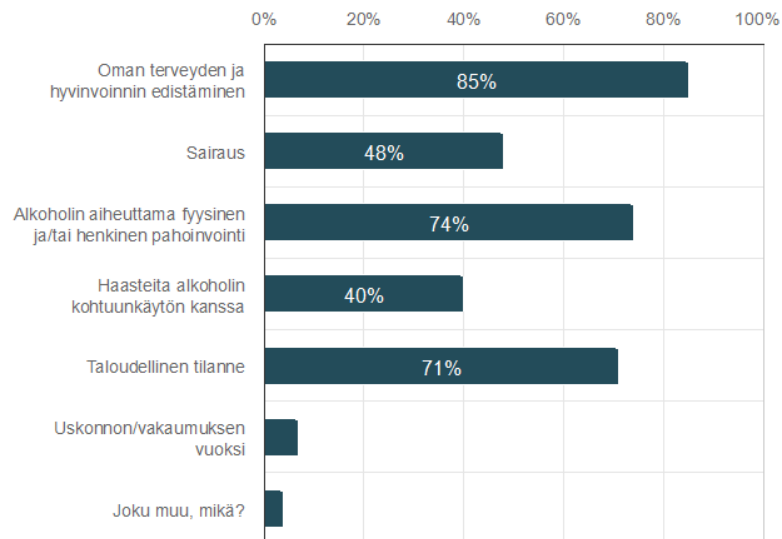
Eri opiskelijaryhmien kesken, valtaosa opiskelijoista koki sosiaalista painetta opiskelijatapahtumissa vain vähän tai ei lainkaan (ks. Kuvio 17.) Suurin osa päivätoteutuksen opiskelijoista ja monimuoto-opiskelijoista arvioi tuntevansa vain vähäistä painetta juoda alkoholia. Molemmista ryhmistä toiseksi eniten vastasi, ettei koe sosiaalista painetta ollenkaan. Kuitenkin 20 % päivätoteutuksen ja 29 % monimuoto-opiskelijoista koki painetta paljon. Vain pieni osa päivätoteutuksen opiskelijoista sekä harvempi monimuoto-opiskelijoista, koki painetta todella paljon. Vain 5–10 % opiskelijoista eivät osanneet sanoa miten he kokevat asian.

Kuvio 17. Päivätoteutus- ja monimuoto-opiskelijoiden kokemus sosiaalisesta paineesta juoda alkoholia opiskelijatapahtumissa.

5.8 Alkoholinkäytön vähentäminen

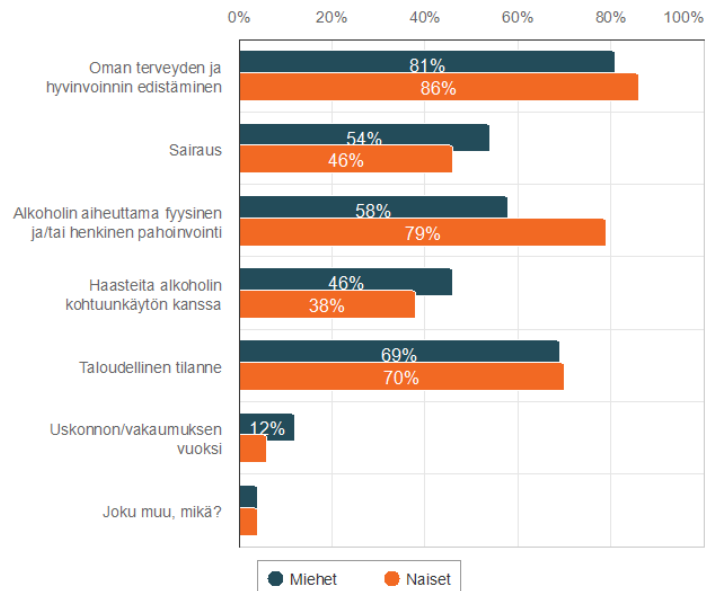
Kyselyssä kartoitettiin myös syitä, joiden vuoksi vastaajat olisivat valmiita vähentämään omaa alkoholinkäyttöään (ks. Kuvio 18). Selvästi yleisin syy oli oman terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, jota seurasi alkoholin aiheuttama fyysinen ja/tai henkinen pahoinvointi, kuten esimerkiksi krapula. Kolmanneksi suurin syy oli oma taloudellinen tilanne. Lisäksi viisi vastaajaa hyödynsi avointa vastausvaihtoehtoa. Heistä neljä mainitsi syyksi sen, etteivät he yksinkertaisesti halua käyttää alkoholia, ja yksi vastaaja ilmoitti syyksi raskauden.

Kuvio 18. Syitä miksi opiskelija olisi valmis vähentämään tai lopettamaan alkoholinkäytön.

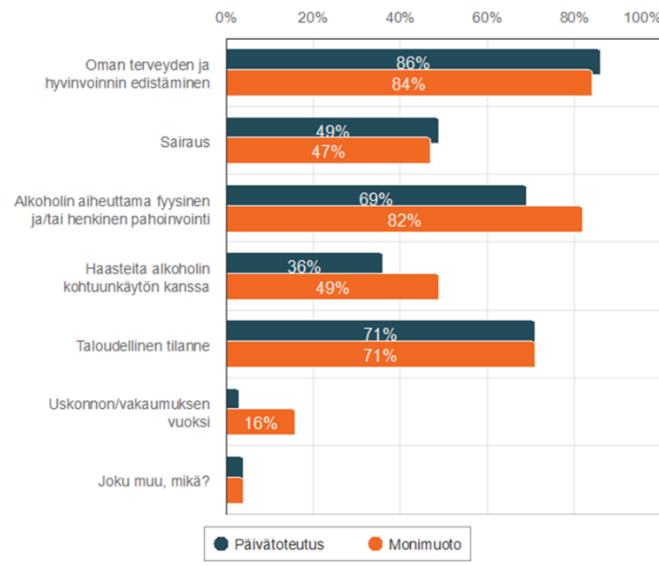
Kuvio 19 esitetään tuloksia siitä, mitkä tekijät motivoivat molempia sukupuolen opiskelijoita vähentämään alkoholinkäyttöään. Yleisin syy molemmilla sukupuolilla oli oman terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, johon yhtyi 86 % naisista ja 81 % miehistä. Toiseksi yleisimpiä syitä ovat alkoholin aiheuttama fyysinen ja/tai henkinen pahoinvointi (79 % naisista ja 58 % miehistä) sekä taloudellinen tilanne, jonka mainitsi lähes yhtä suuri osuus molemmista sukupuolista (70 % naisista ja 69 % miehistä). Hieman yli puolella miehistä terveydelliset syyt, kuten sairaus, ja hieman alle puolet naisista olisi valmis vähentämään alkoholinkäyttöä. Haasteet alkoholinkäytön

kanssa mainitsi 38 % naisista ja 46 % miehistä. Uskonto tai vakaumus vaikutti suhteellisen pieneen osaan vastaajista, naisista 2 % ja miehistä 12 %.

Kuvio 19. Syytä miksi mies- ja naisopiskelija olisi valmis vähentämään tai lopettamaan alkoholinkäytön.

Kuvio 20 esitetään syytä, miksi päivätoteutus- ja monimuoto-opiskelijat voisivat olla valmiita vähentämään alkoholinkäyttöään. Selvästi tärkein tekijä molemmissa ryhmissä on oman terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, jonka mainitsi 86 % päivätoteutuksen opiskelijoista ja 84 % monimuoto-opiskelijoista. Toiseksi yleisin syy oli alkoholin aiheuttama fyysinen ja/tai henkinen pahoinvointi, jota piti tärkeänä 69 % päivätoteutuksen ja 82 % monimuoto-opiskelijoista. Taloudellinen tilanne mainittiin myös merkittävänä tekijänä, kummassakin ryhmässä 71 % opiskelijoista. Muita esille tulleita syytä ovat sairaus, haasteita alkoholin kohtuukäytön kanssa, sekä uskonnon tai vakaumuksen vuoksi, joista viimeksi mainittu oli merkittävämpi monimuoto-opiskelijoille. Joku muu muutama mainitsi syyksi olla juomatta muun muassa raskauden tai oma halu olla juomatta.

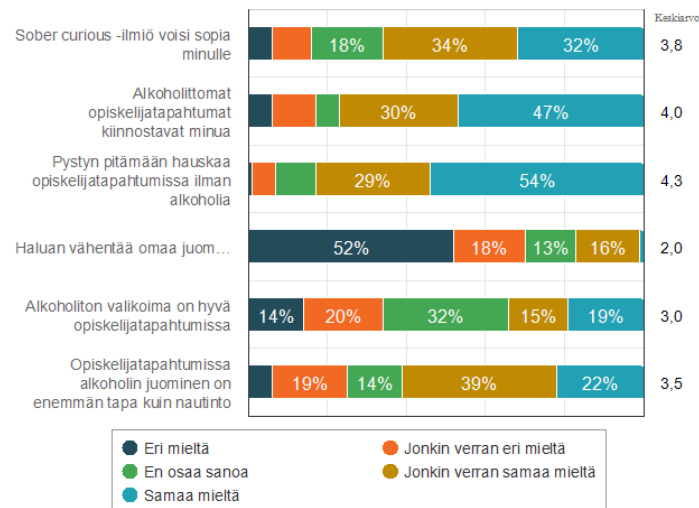

Kuvio 20. Syitä miksi päivätoteutuksen ja monimuoto-opiskelija olisi valmis vähentämään tai lopettamaan alkoholinkäytön.

5.9 Sober curious -ilmiö

Kyselyssä seuraavaksi oli erilaisia väittämiä, jotka liittyvät sober curious -ilmiöön jollain tavalla (ks. Kuvio 21.) Ensimmäisenä käydään läpi eroja sekä naisten ja miesten että päivätoteutus- ja monimuoto-opiskelijoiden välillä. Ensimmäiset väittämät käsittelevät sitä, ovatko vastaajat kuulleet sober curious -ilmiöstä aikaisemmin ja sopsitko sober curious -elämäntyyli heille. Valtaosa naisista sekä miehistä oli kuullut ilmiöstä. Vain harvat eivät ole kuulleet ilmiöstä aikaisemmin. Naisista noin kolmannes koki, että sober curious -elämäntyyli voisi sopia heille, kun taas miehistä hieman harvempi oli samaa mieltä. Lisäksi useat naiset ja miehet suhtautuivat ilmiöön myönteisesti, vaikka eivät olleet täysin varmoja sen sopivuudesta omaan elämäänsä.

Valtaosa sekä päivätoteutuksen että monimuoto-opiskelijoista tunsi sober curious -ilmiön, päivätoteutuksessa ilmiö oli hieman tunnetumpi. Monimuoto-opiskelijoista noin viidennes ei ole kuullut ilmiöstä aiemmin, kun taas päivätoteutuksen opiskelijoista osuus oli hieman pienempi. Päivätoteutuksessa 32 % vastaajista oli täysin samaa mieltä siitä, että sober curious -elämäntyyli voisi sopia heille. Vastaava osuus oli monimuoto-opiskelijoiden keskuudessa lähes sama, 33 %. Pienempi osa opiskelijoista oli osittain samaa mieltä: päivätoteutuksessa tämä osuus oli 31 % ja monimuoto-opiskelijoilla 38 %. Täysin eri mieltä oli molemmissa ryhmissä alle 10 %.

Kuvio 21. Väittämiä sober curious -ilmiöstä ja alkoholinkäytöstä opiskelijatapahtumissa.

Alkoholittomat tapahtumat kiinnostivat sekä naisia (46 %) että miehiä (42 %), ja he olisivat valmiita osallistumaan niihin. Noin kolmasosa molemmista sukupuolista olivat jonkin verran samaa mieltä siitä, että alkoholittomat tapahtumat voisivat olla mielenkiintoisia. Kielteisiä vastauksia oli alle 10 %. Valtaosa vastaajista uskoi myös voivansa pitää hauskaa ilman alkoholia. Naisista 58 % ja miehistä 42 % oli tämän kanssa samaa mieltä, ja kielteisiä vastauksia oli vain vähän.

Päiväopiskelijoista 43 % ja monimuoto-opiskelijoista 51 % oli täysin samaa mieltä siitä, että alkoholittomat opiskelijatapahtumat kiinnostavat heitä. Noin kolmasosa molemmista ryhmistä oli jonkin verran samaa mieltä asiasta. Täysin eri mieltä oli päiväopiskelijoista vain 12 % ja monimuoto-opiskelijoista alle 10 %.

Valtaosa sekä naisista että miehistä uskoi voivansa pitää hauskaa myös ilman alkoholia opiskelijatapahtumissa. Täysin samaa mieltä oli naisista 58 % ja miehistä 42 %. Jonkin verran samaa mieltä oli naisista ja miehistä noin kolmasosa. Kielteisiä vastauksia oli vähemmän; naisista 11 % ja miehistä 15 % oli eri mieltä siitä, että he pystyisivät viihtymään tapahtumissa ilman alkoholia.

Tulokset olivat melko yhtenäisiä sekä päivätoteutus- että monimuoto-opiskelijoiden kesken. Päivätoteutuksen opiskelijoista 52 % ja monimuoto-opiskelijoista 56 % uskoi, että voisivat pitää hauskaa opiskelijatapahtumissa ilmeikään alkoholia. Kummastakin ryhmästä kolmasosa oli jonkin verran

samaa mieltä. Kielteisiä vastauksia oli saman verran molemmista ryhmistä, noin 10 % oli eri mieltä väittämän kanssa.

Kuten luvussa 5.7 mainittiin, valtaosa sekä naisista että miehistä olivat eri mieltä siitä, että sosiaalinen paine voisi estää heitä vähentämästä alkoholinkäyttöään opiskelijatapahtumissa. Jonkin verran eri mieltä väittämän kanssa oli naisista 16 % ja miehistä 27 %. Pieni osa vastaajista oli samaa mieltä väittämän kanssa: naisista 17 % ja miehistä 15 %

Päivätoteutuksen- ja monimuoto-opiskelijoiden vastaukset olivat lähes yksimielisiä toisiinsa nähden. Suurin osa molemmista ryhmistä oli sitä mieltä, että sosiaalinen paine ei voisi estää heitä vähentämästä heidän alkoholinkäyttöään opiskelijatapahtumissa. Jonkin verran eri samaa mieltä oltiin molempien mukaan 18 % ja vain pieni osa vastaajista oli jonkin verran samaa mieltä, että sosiaaliset paineet estävät heitä vähentämästä alkoholinkäyttöään. Samaa mieltä ei ollut lähes kukaan.

Seuraavassa väittämässä kysytään vastaajien mielipiteitä opiskelijatapahtumien alkoholittomasta valikoimasta yleisesti. Tulokset osoittivat, että miesten ja naisten mielipiteet alkoholittomien juomien tarjonnasta erosivat selvästi opiskelijatapahtumista. Suurin osa miehistä suhtautui aiheeseen joko neutraalisti tai myönteisesti, eikä heillä ole herättänyt vahvoja mielipiteitä suuntaan tai toiseen. Naisilla sen sijaan mielipiteet jakoutuivat enemmän: osa koki tarjonnan riittävästi (20 %), ja merkittävä osa taas ei pitänyt valikoimaa riittävänä tai hyvänä (24 %).

Päiväopiskelijoiden mielipiteet alkoholittomasta valikoimasta jakoutuivat melko tasaisesti. Osa opiskelijoista koki, että tarjonta on riittävä (16 %), mutta osa myös suhtautui siihen kriittisesti (19 %). Monimuoto-opiskelijoiden mielipiteet olivat valikoimaan hieman myönteisempiä. Heistä suurempi osa pitää tarjontaa riittävänä (24 %) ja vain seitsemän prosenttia olivat kriittisempiä valikoimasta. Kolmasosa molemmista ryhmistä pysyi neutraalina asiasta.

” – Olisi hyvä, jos tapahtumasta riippumatta juomatarjontaa olisi kaikille ja kannustettaisiin yleisesti siihen, että on ok juoda tai olla juomatta...”

Viimeisessä väittämässä suurin osa naisista (43 %) ja miehistä (31 %) oli jonkin verran samaa mieltä siitä, että alkoholin juominen opiskelijatapahtumissa on enemmän tapa kuin nautinto. Täysin samaa mieltä oli molemmista sukupuolista noin 20 %, ja eri mieltä oli alle 10 %.

Valtaosa päiväopiskelijoista (43 %) oli jonkin verran samaa mieltä siitä, että alkoholin juominen opiskelijatapahtumissa on enemmän tapa kuin nautinto. Täysin samaa mieltä oli 21 %. Monimuoto-opiskelijoiden mielipiteet olivat hieman jakautuneempia. Kolmasosa vastaajista oli jonkin verran samaa mieltä ja 24 % oli täysin samaa mieltä. Kuitenkin monimuoto-opiskelijoista 29 % oli jonkin verran eri mieltä asiasta. Päivätoteutusopiskelijoista jonkin verran eri mieltä oli vain 14 %.

Kyselyn lopussa opiskelijoilta tiedusteltiin, millaiset alkoholittomat opiskelijatapahtumat kiinnostaisivat heitä. Kysymykseen vastasi yhteensä 48 opiskelijaa. Vastaksissa korostui toive monipuolisista ja toiminnallisista tapahtumista, joissa olisi tekemistä ilman alkoholia sekä laajempi alkoholittomien juomien valikoima. Monet mainitsivat, että tapahtumien tulisi tarjota samanlaisia elämyksiä kuin alkoholilliset tapahtumat, jotta ne olisivat yhtä houkuttelevia ja kiinnostavia.

”Samanlaisia kuin alkoholillisetkin, alkoholittomien ei tarvitse olla vain rauhallisia koti-iltoja.”

Suosituiksi teemoiksi nousivat erityisesti liikuntapainotteiset aktiviteetit, kuten urheilu, lajikokeilut ja ”try outit” -tapahtumat sekä matalan kynnyksen liikuntamahdollisuudet. Lisäksi ruokaan ja kulttuuriin liittyvät tapahtumat herättivät kiinnostusta, kuten ruoka- ja herkkuaaprot, museokierrokset, taide- ja musiikkielämykset sekä erilaiset hyvinvointiteemaiset tapahtumat. Moni toivoi myös rastiratoja, tietovisoja ja ryhmäaktiviteetteja, jotka voisivat tarjota hauskaa ja mukaansatempaavaa ohjelmaa ilman, että se olisi alkoholipainotteinen.

”Liikunnalliset ja matalan kynnykset tapahtumat. Try out- tyyppiset tapahtumat jne. Tämä aihe on ihana ja toivon, että ”sober curious” ilmiön myötä myös holittomia tapahtumia aletaan lisätä!!!”

Alkoholittomiin tapahtumiin toivottiin myös uusia konsepteja, kuten sober curious -teemaisia bileitä, diskoja ja lavatansseja. Vastauksissa korostui ajatus, ettei alkoholittomista tapahtumista annettaisi kuvaa yksinkertaista tai vähemmän houkuttelevista tapahtumista. Opiskelijat toivoivat, että myös alkoholillisten tapahtumien yhteydessä olisi alkoholittomille juojille enemmän

vaihtoehtoja ja kattavampi alkoholittomien juomien valikoima ja selkeästi näkyvät hinnat. Hyvä huomio oli se, että useat alkoholittomat vaihtoehdot ovat selkeästi kalliimpia kuin esimerkiksi alkoholipitoiset hanajuomat.

”Yksi isoista ongelmista alkoholittomien juomien kanssa opiskelijatapahtumissa on raha. – Olisi hyvä, jos tapahtumissa ”juomalistoille” tulisi myös alkoholittomat vaihtoehdot edes jollain pienellä printillä alareunaan, että ”hanalimu 3 €” tai jotain vastaavaa.”

Kokonaisuudessaan vastauksissa nousi esiin opiskelijoiden tarve monipuoliselle ja kattavalle tapahtumatarjonnalle, jossa kaikilla olisi mahdollisuus osallistua ilman alkoholin käyttöä. Sober curious -ilmiö vastaa useiden opiskelijoiden tarpeisiin ja arvoihin, jotka korostavat joustavuutta ja vaihtoehtoja opiskelijakulttuurin perinteisten normien rinnalla.

” - Pari kertaa oon nähnyt myös sober-bileitä mainostusta, ja tykkään siitä konseptista, vaikken vielä ole sellaiseen itse päässytään.”

5.10 Sober curious -ilmiön yhteys eri väittämiin

Tässä luvussa käydään läpi tilastollisesti merkittäviä tilastoja kyselyn väittämistä, joita on analysoitu kuviossa 21. Jokaisessa väittämässä huomaa tilastollisesti merkittäviä eroja. Seuraavat muutujat ovat merkitseviä väitteeseen ”Sober curious -ilmiö voisi sopia minulle”. Ensimmäinen merkitävät tekijä oli opiskelijoiden alkoholinkäytön tiheys ($p = 0,004$). Toinen selvästi merkitsevä tekijä oli opiskelijoiden näkemys siitä, kuinka tärkeänä he pitävät alkoholinkäyttöä osana heidän sosiaalista elämäänsä ($p = 0,000$.) Kolmanneksi merkitsevä tekijä tilastollisesti oli se, ovatko opiskelijat kuulleet ilmiöstä aikaisemmin ($p = 0,000$). Alkoholittomat opiskelijatapahtumat kiinnostavat opiskelijoita ($p = 0,000$). Viidentenä tilastollisesti merkitsevänä tekijänä oli se, pystyisivätkö opiskelijat pitämään hauskaa opiskelijatapahtumissa ilman alkoholia ($p = 0,001$).

Väittämään ”Sober curious -ilmiö voisi sopia minulle” liittyne merkittäviksi tekijöiksi nousivat seuraavat: opiskelijoiden alkoholinkäytön tiheys ($p = 0,004$), näkemys alkoholin merkityksestä sosiaalisessa elämässä ($p = 0,000$), tieto ilmiöstä aiemmin ($p = 0,000$), kiinnostus alkoholittomiin opiskelijatapahtumiin ($p = 0,000$) sekä kokemus siitä, voiko hauskaa pitää ilman alkoholia ($p = 0,001$).

Tilastollisesti merkitseviä muuttujia seuraavaan väitteeseen ”Alkoholittomat tapahtumat kiinnostavat minua”. Kuten aikaisemmassa väittämässä, merkittävä tekijä oli se, miten tärkeänä opiskelijat pitävät alkoholinkäyttöä osana heidän sosiaalista elämäänsä ($p = 0,000$). Seuraavana tilastollisesti merkittävä muuttujana oli, että Sober curious -ilmiö voisi sopia opiskelijoille tilastollisesti ($p = 0,000$). Alkoholittomat kiinnostavat tässäkin monia ($p = 0,000$) sekä moni opiskelija pystyisi pitämään hauskaa myös ilman alkoholia opiskelijatapahtumissa ($p = 0,000$).

Väittämään ”Alkoholittomat tapahtumat kiinnostavat minua” vaikuttivat vastaavat tekijät: opiskelijoiden näkemys alkoholin merkityksestä sosiaalisessa elämässä ($p = 0,000$), sober curious -ilmiön soveltuvuus heille ($p = 0,000$), kiinnostus alkoholittomiin tapahtumiin ($p = 0,000$) sekä uskomus, että opiskelijat voisivat pitää hauskaa ilman alkoholia ($p = 0,000$).

Tilastollisesti merkitseviä muuttujia seuraavaan väitteeseen ”Haluan vähentää omaa juomistani opiskelijatapahtumissa, mutta sosiaalisen paineen takia en uskalla”. Merkitseviä muuttujia tilastollisesti oli siinä, kuinka paljon sosiaalista painetta opiskelijat kokevat opiskelijatapahtumissa alkoholin juomisesta ($p = 0,000$). Tilastollisesti muutos opiskelijoiden paineessa vähentää omaa alkoholinkäyttöään opiskelijatapahtumissa oli merkittävä ($p = 0,000$).

Väittämään ”Haluan vähentää omaa juomistani opiskelijatapahtumissa, mutta sosiaalisen paineen takia en uskalla” liittyen merkittäviksi tekijöiksi nousivat sosiaalinen paine juoda alkoholia opiskelijatapahtumissa ($p = 0,000$) sekä paineen vaikutus opiskelijoiden haluun vähentää alkoholinkäyttöään ($p = 0,000$).

Tilastollisesti merkitseviä muuttujia seuraavissa väitteissä ”Alkoholiton valikoima on hyvä opiskelijatapahtumissa” ja ”Opiskelijatapahtumissa alkoholin juominen on enemmän tapa kuin nautinto”. Ensimmäisessä väitteessä tilastollisesti merkitseviä oli, että alkoholiton valikoima on hyvä opiskelijatapahtumissa ($p = 0,000$). Toisessa väittämässä tilastollisesti merkitsevä oli kaksi: kuinka paljon koet sosiaalista painetta juoda alkoholia opiskelijatapahtumissa ($p = 0,000$) ja opiskelijatapahtumissa alkoholin juominen on enemmän tapa kuin nautinto ($p = 0,000$).

Väittämään ”Alkoholiton valikoima on hyvä opiskelijatapahtumissa” merkittävä tekijä oli kiinnostus laajempaan alkoholittomien vaihtoehtojen tarjontaan tapahtumissa ($p = 0,000$). Väittämään

”Opiskelijatapahtumissa alkoholin juominen on enemmän tapa kuin nautinto” liittyen merkittäviä tekijöitä olivat sosiaalinen paine alkoholin juomisessa ($p = 0,000$) sekä käsitys siitä, että alkoholin juominen on enemmän tapa kuin nautinto ($p = 0,000$).

6 Pohdinta

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia korkeakouluopiskelijoiden suhtautumista sober curious -ilmiöön ja alkoholinkäyttöön opiskelijatapahtumissa. Lisäksi tutkimuksessa pyrittiin ymmärtämään, kuinka suuri rooli alkoholilla on opiskelijoiden sosiaalisessa elämässä. Pohdinnassa tarkastelen tutkimuksen tuloksia suhteessa tavoitteisiin sekä analysoin niiden merkitystä ja luotettavuutta. Lisäksi käsittelem työn vahvuuksia, rajoituksia ja jatkotutkimuksen mahdollisuuksia. Työn aikana keskityttiin selvittämään vastauksia kahteen tutkimuskysymyksiin:

1. *Millaista on korkeakouluopiskelijoiden suhtautuminen yleisesti alkoholinkäyttöön?*
2. *Miten korkeakouluopiskelijat suhtautuvat sober curious -ilmiöön opiskelijatapahtumissa? Millaista eroa on opiskelumuodon ja eri sukupuolien välillä?*

6.1 Korkeakouluopiskelijoiden suhtautuminen alkoholinkäyttöön

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että alkoholinkäyttö on edelleen merkittävä osa korkeakouluopiskelijoiden sosiaalista elämää, mutta asenteissa on nähtävissä myös muutosta. Valtaosa vastaajista pitää sitä joko vain vähän tai ei ollenkaan tärkeänä osana heidän sosiaalista elämäänsä. Kyselyn vastauksista kävi ilmi, että monet opiskelijat käyttävät alkoholia tietyissä sosiaalisissa tilanteissa, kuten opiskelijatapahtumissa, mutta humalanhakuisuus ei ole enää yhtä keskeistä kuin aiemmin. Myös on otettava huomioon korkeakoulu- ja yliopisto-opiskelijoiden osallistujamäärät. Olisi ollut mielenkiintoista tehdä vertailua korkeakoulu- ja yliopisto-opiskelijoiden välillä, jolloin olisi ollut mahdollista käyttää THL:n vuoden 2021 (ks. Kuvio 5) taulukkoa. Yliopisto-opiskelijoiden alhaisen vastaajamäärän vuoksi vertailua ei pystynyt tekemään.

Myös Vanosen tutkimuksessa käytiin läpi naisten ja miesten eroja alkoholijuomien kulutuksessa. Vanosen kyselyyn valtaosa oli naisia (85 %) ja miehiä vastasi vain 14. Myös tämän tutkimuksen kyselyyn vastanneista suurin osa oli naisia (76 %) ja miesten osuus jäi pieneksi, vain 26. Kuten Vanonen mainitsi tutkimuksessaan, miesten vähäinen määrä on voinut vaikuttaa tuloksien

luotettavuuteen, ja eroja tulosten välillä voi esiintyä. Sama toistui myös tässä tutkimuksessa. Sekä Vanosen että tämän tutkimuksen tuloksissa voi huomata, että miesten alkoholinkulutus oli yleisempää. Oli mielenkiintoista huomata, että vaikka tuloksista huomasii paljon yhtäläisyyksiä, pystyi myös huomaamaan ison eroavaisuuden alkoholittomien ihmisten välillä. Yli puolet Vanosen kyselyyn vastanneista, sekä naisista että miehistä, vastasivat etteivät käytä alkoholia ollenkaan. Verrattuna tämän tutkimuksen tuloksiin, vain neljä prosenttia sekä naisista että miehistä kertoi ettei käytä alkoholia ollenkaan. Tähän voi myös vaikuttaa se, että Vanosen kyselyn ikäjakauma sekä kohderyhmä oli eri ja laajempi kuin tämän tutkimuksen. (Vanonen 2023.)

Tulokset osoittavat, että opiskelijatapahtumilla on merkittävä vaikutus alkoholin käyttöön ja siihen liittyviin asenteisiin. Suurin osa vastaajista koki, että opiskelijatapahtumat kannustavat heitä alkoholinkäyttöön. Kuitenkin valtaosa vastaajista ilmoitti, ettei heidän alkoholinkäyttönsä ole muuttunut opiskelijatapahtumien myötä. Tämä voi viitata siihen, että tapahtumien vaikutus vaihtelee yksilöiden lähtökohtien mukaan. Ne, joilla on jo vakiintunut suhde alkoholiin, eivät välttämättä muuta käyttäytymistään, kun taas toiset voivat kokea tapahtumien lisäävän juomisen houkuttelevuutta. Sukupuolien välillä on tässä hieman eroja. Miehet kokevat, että heidän alkoholinkäyttönsä ei ole muuttunut. Naisilla käyttö on yleisemmin lisääntynyt. Tämä voi heijastaa naisten suurempaa alttiutta tapahtumien sosiaalisille odotuksille ja paineille. Vaikka alkoholinkäyttö ei ole lisääntynyt suuremmalla osalla opiskelijoista, moni ei ainakaan koe sen vähentyneen ollenkaan.

Kuten Vanosen (2023) tutkimuksessa, myös tässä tutkimuksessa kysyttiin opiskelijoilta, miksi he olisivat valmiita vähentämään omaa alkoholinkäyttöään. Väittämiin on otettu vertailun vuoksi lähes samanlaiset väittämät kuin Vanosen tutkimuksessa. Molemmissa tutkimuksissa käy ilmi, että yleisimmät syyt miksi opiskelija olisi valmis vähentämään alkoholinkäyttöään, oli oman terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä alkoholin aiheuttaman fyysisen ja/tai henkisen pahoinvoinnin takia. Kolmanneksi syyksi Vanosen tutkimuksessa nousi haasteet alkoholin kohtuukäytön kanssa, kun taas tässä tutkimuksessa nousi taloudelliset ongelmat. Haasteita alkoholinkäytön kanssa oli vasta viidenneksi yleisin syy. Erot naisten ja miesten välillä olivat tämän kysymyksen tuloksissa todella yhteneväisiä. Naisista enemmän kokee syyksi alkoholin vähentymiselle alkoholin aiheuttaman fyysisen ja/tai henkisen pahoinvoinnin miehiin verrattuna. Vanosen tutkimuksessa naisten yleisin syy alkoholin vähentämiseksi oli sen fyysisen ja/tai henkisen pahoinvointi ja miehillä yleisin oli oman terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen.

Tästä voidaan päätellä, että mitään suurta eroa ei ole tapahtunut vuoden erolla tutkimuksissa. Kokonaiskulutus on vähentynyt vuosi vuodelta ja tähän luultavammin on vaikuttanut muun muassa terveytietoisuuden kasvu ja motivaatio parantaa omia elämäntapojaan. Myös yleisesti sosiaalisten normien muutokset, sillä yhä useampi vaikuttaja sosiaalisessa mediassa korostaa terveellisiä elämäntapoja. Kolmanneksi syyksi alkoholinkäytön vähentymiselle oli taloudellinen tilanne. Opiskelijoiden kulutuskulttuuri on hidastunut, ja sen huomaa myös alkoholinkäyttömäärissä.

Sosiaalisen paineen vaikutus alkoholinkäyttöön osottautui tulosten perusteella yllättävän pieneksi, sillä suurin osa vastaajista koki, että sosiaalinen paine ei estäisi heitä vähentämästä alkoholinkäyttöään opiskelijatapahtumissa. Tämä havainto tukee ajatusta siitä, että opiskelijat ovat yhä tietoisempia omista valinnoistaan ja uskaltavat myös kyseenalaistaa perinteisiä juomakulttuuriin liittyviä normeja. Kuitenkin sosiaalista painetta edelleen esiintyy osalla vastaajista, eikä niistä tuskin koskaan pääse eroon. Sosiaalinen paineeseen voi vaikuttaa esimerkiksi kaveripiiri, muihin ihmisiin tutustuminen sekä ujous.

6.2 Korkeakouluopiskelijoiden suhtautuminen sober curious -ilmiöön opiskelijatapahtumissa

Sober curious -ilmiö kiinnostaa yhä useampia opiskelijoita ja valtaosalle vastaajista termi oli tuttu entuudestaan. Yleisesti ilmiöön suhtautuivat myönteisesti erityisesti he, jotka käyttävät alkoholia. Yksi merkittävä havainto oli sukupuolten välinen ero, mitä tulee suhtautumiseen sober curious -elämäntyyliin. Suurin osa naisista suhtautui ilmiöön myönteisesti ja kokivat sen olevan sopiva omaan elämäntyyliin, kun taas miehet olivat varauksellisempia, vaikka yleinen suhtautuminen oli positiivinen. Tämä voi viitata siihen, että naiset voivat olla herkempiä arvioimaan omaa alkoholinkäyttöään sekä pohtimaan sen vähentämistä. Miehillä voi esiintyä enemmän sosiaalista stigmaa sober curious -elämäntavan omaksumisessa, mikä taas tekee alkoholinkäytön vähentämisestä haasteellisempää.

Kiinnostus alkoholittomia tapahtumia kohtaan oli toinen tärkeä havainto. Valtaosa vastaajista, sukupuolesta tai opiskelumuodosta riippumatta, koki alkoholittomat tapahtumat houkuttelevina ja mielenkiintoiselta vaihtoehdolta niille tapahtumille, joissa alkoholi on isossa roolissa juhlimista. Tämä vahvistaa käsitystä siitä, että sober curious -ajattelutapa on saanut hyvin jalansijaa opiskelijakulttuurissa sekä opiskelijoiden mielenkiinto vaihtoehtoisiin tapoihin viettää aikaa ja rakentaa

verkostoa kasvaa entisestään. Tässä olisi hyvä kehityskohta, sillä opiskelijat kaipaavat monipuolisia aktiviteetteja, kuten avoimen kysymyksen vastauksista tuli ilmi. Opiskelijoita voi houkutella yhteen myös muillakin tapaa, ja onneksi erilaisia tapahtumia on järjestettykin ympäri lukuvuotta. Niistä voisi mainostaa entistä paremmin.

Yksi kiinnostavimmista tuloksista oli se, että suurin osa opiskelijoista, sukupuolesta tai opiskelumuodosta riippumatta, pitivät alkoholin juomista enemmän tapana kuin nautintona opiskelijatapahtumissa. Havainto herätti kysymyksiä siitä, kuinka vahvasti alkoholiin liittyvät rutiinit ovat osat osa opiskelijaelämää. Kaikilla asia ei välttämättä näin ole, vaan on myös aikuisia sekä opiskelijoita, joilla asia on toisinpäin. Varmasti suurin osa korkeakouluun hakevista ovat kuulleet tarinoita korkeakouluelämästä ja miten juhliminen on osa sen kulttuuria. Juomisesta ja juhlimisesta on tehty normi, joka on edelleen pysynyt aika vahvana. Tuloksien avulla voidaan päätellä, että opiskelijatapahtumiin osallistuminen on suurimmalle osalle vastaajista satunnaista. Vain pieni osa opiskelijoista suunnittelee osallistuvansa tapahtumiin säännöllisesti viikoittain, kun taas useimmat aikovat käydä niissä muutaman kerran kuukaudessa tai vielä harvemmin. Opiskelijatapahtumat ovat useimmille opiskelijoille mukava lisä arkeen, mutta eivät välttämätön osa viikoittaisia rutiineja.

Aineiston keruu oli sekä hankalaa että myös antoisaa. Monia artikkeleita ja sivustoja on pitänyt selailta läpi, jotta löytäisi luotettavaa sekä sopivaa tekstiä tutkimuskaltaiseen työhön. Kun kävi kymmeniä ja kymmeniä eri artikkeleita ja muita aineistoja läpi, huomasi asioiden toistettavuuden, kuten esimerkiksi Suomen alkoholihistorian kieltolakiin liittyvissä faktoissa. Sen sijaan lopulliseksi vastaajamääräksi saatiin yli 100. Kyselyn vastaajamäärät nousivat parissa päivässä nopeasti, joten kyselyn jakamiseen ei mennyt paljon aikaa.

Tässä opinnäytetyössä käytettiin ristiintaulukointia, joka tehtiin käyttämällä Webropolin Professional Statistics -työkalua. Sarakemuuttujana käytettiin asemaa, sillä tutkimuskysymyksissä vertailaan eroja opiskelumuodon ja eri sukupuolien tuloksia. Ristiintaulukoinnin khiin neliö -testin avulla huomattiin, että testi löysi tilastollisesti lähes merkitseviä tai merkitseviä eroja. Luvussa 5.10. on esitetty vain ne ristiintaulukoinnit, joissa khiin neliö -testin perusteella tulos oli tilastollisesti merkitsevä. Tulosten perusteella voidaan todeta sekä alkoholinkäytön määrä että käsitykset alkoholin roolista opiskelijatapahtumissa ovat merkittäviä tekijöitä suhtautumisessa sober curious -ilmiöön. Tämä korostaa ilmiön potentiaalia tavoittaa opiskelijoita, joiden elämäntapavalinnat ja arvot

poikkeavat perinteisestä alkoholikeskeisestä opiskelijakulttuurista. Opiskelijat, jotka kokevat vähemmän sosiaalista painetta alkoholin käytöstä opiskelijatapahtumissa, saattavat suhtautua myönteisemmin sober curious -ajatteluun, sillä heillä voi olla enemmän vapautta valita elämäntapansa ilman ulkoisia paineita.

Yleisesti luvussa 5.10. esitetyissä tuloksista voidaan perustella, että sober curious -ilmiö houkuttelee erityisesti opiskelijoita, jotka kokevat alkoholin vähemmän tärkeäksi osaksi opiskelija-elämää tai ovat jo valmiiksi tietoisia ilmiön olemassaolosta. Ilmiön edistäminen opiskelijoiden keskuudessa voisi hyötyä alkoholittomien vaihtoehtojen normalisoinnista ja tiedon lisäämisestä sober curious -ajattelusta.

6.3 Luotettavuus ja eettisyys

Opinnäytetyön luotettavuuden ja eettisyyden osuus on tärkeä, sillä siinä arvioidaan tutkimuksen laadukkuutta sekä sen toteutuksessa huomioitujen periaatteiden kestävyttä. Luotettavuuden varmistamiseksi oli tärkeää, että tutkimus sai vastauksia alkuperäisiin tutkimuskysymyksiin. Opinnäytetyössä sitouduttiin noudattamaan tutkimuseettisiä periaatteita (Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa 2023, 11–12) ja tavoite oli luoda luotettavaa tietoa rehellisin menetelmin. Luotettavuutta tutkimuksessa oli varmistettu käyttämällä valideja ja relevantteja lähdekirjallisuutta, joita on arvioitu lähdekriittisesti. Lähteiden käyttämisessä pyrittiin käyttämään sekä kotimaisia että kansainvälisiä artikkeleita, joka tuo laajempaa näkökulmaa, esimerkiksi sober curious -ilmiöön, joka on kansainvälisesti tunnettu ilmiö. Luotettavuutta ja rehellisyyttä on osoitettu tutkimuksessa esittämällä lähteiden tietoja ja tulokset niin kuin ne on, ilman harjaanjohtamista, plagiointia tai vääristelemättä. Tulokset ja muu sisältö on esitetty muuttamatta alkuperäistä aineistoa sekä pyritty kirjoittamaan teksti omasanaisesti ja puolueettomasti.

Opinnäytetyössä pyrittiin suunnittelemaan tarkka ja kattava kysely, joka kattaa tutkimuskysymykset. Eettisyyttä varmistettiin kyselytutkimuksen huolellisella toteutuksella. Kyselyn kysymykset tuli olla selkeitä ja helposti ymmärrettävissä, kuten esimerkiksi määritellä vieras sana (esim. sober curious -ilmiö). Kyselyn tuloksia arvioitiin vastaajia kunnioittaen, muuttamatta tuloksia mitenkään ja eikä tulokset olleet tutkijasta riippuvaisia. Lisäksi kysymysten laatiminen ja tuloksista kertominen pyrittiin tekemään niin, ettei se loukkaa tai luo epäkunnioittavan olon

lukijalle sekä kyselyyn osallistuneille. Kyselyn saatteessa ilmoitettiin vastaajille, mihin tietoja tullaan käyttämään, mitä varten kysely on luotu sekä kyselyyn tullaan vastaamaan täysin anonymisti. Henkilötietoja ei kysely eikä vastauksista ollut mahdollista tunnistaa yksittäisiä henkilöitä. Aineisto tullaan tuhoamaan suunnitelman mukaisesti kahden viikon kuluttua arvioinnista kaikilta alustoilta.

Kyselylomake tutkimusmenetelmänä osoittautuivat toimiviksi aiheen kartoittamisessa. Kysely oli avattu vastaajien toimesta 288 kertaa, aloitettu vastaaminen 131 kertaa, lopulliseksi vastausmääräksi kertyi 124. Vastaajista valtaosa oli naisia sekä päivätoetus- että monimuoto- toetuspuolella. Vaikka vastaajia kertyi lopulta yhteensä 124, määrä oli kohtuullisen hyvä, mutta tulosten yleistettävyyttä rajoittaa nais- ja miesvastaajien suuri ero. Vastaajista valtaosa oli naisia, jonka vuoksi miesten osuus jäi pieneksi eikä voida olla täysin varmoja, millainen kanta miehillä on muun muassa sober curious -ilmiötä kohtaan. Jotta naisten ja miesten välinen vertailu olisi ollut tarkempi ja luotettavampi, olisi miesten osuus pitänyt olla vähintään 30 vastaajaa (ks. Heikkilä 2014, 43). Miesten osuus jäi vain neljästä osallistujasta kiinni, jotta se täyttäisi tuon kriteerin. Kuitenkin oli mielenkiintoista nähdä niiden miesten vastaukset väittämiin, vaikkei osuus ollut yhtä suuri kuin naisten.

Vaikka lopullinen vastausmäärä oli riittävä ristiintaulukointia varten, olisi tulosten luotettavuutta lisännyt huomattavasti, jos jokainen kyselyn avannut ($n=288$) olisi vastannut kyselyyn. Myös kyselyn jakaminen muualla sosiaalisessa mediassa olisi lisännyt mahdollisesti vastaajien määrää, joka puolestaan lisää tuloksien luotettavuutta. Lisäksi otos oli maantieteellisesti rajattu, sillä suurin osa sosiaalisen median seuraajista oli Keski-Suomen alueen korkeakouluista. Jos kyselyä olisi jaettu, esimerkiksi Facebook-ryhmässä, olisi vastausluvut olleet korkeammat ja maantieteellisesti paljon laajempi, vaikka tuskin se vaikuttaisi mitenkään vastausten laatuun, asui sitten missä päin Suomea tahansa.

6.4 Kehitysehdotukset

Tutkimuksen alussa tuli laatia tutkimussuunnitelma siitä, miten opinnäytetyön prosessi tulee etenemään, millainen aikataulutus opinnäytetyön eri vaiheille voisi olla ja miten niitä aletaan kokoaan kasaan. Kun opinnäytetyö on jo näin pitkällä, herää muutamia ajatuksia, mitä olisi voinut tehdä paremmin ja mikä on onnistunut niin kuin oli suunniteltu. Tutkimuksessa oli monia

haastavia kohtia, joihin jäi useasti jumiin, kuten kyselyn laatiminen, kyselyn tuloksien analysointi sekä tämä pohdinta. Tietoperustan kirjoittaminen oli tutkimuksen hauskin ja helpoin osuus. Mikä olisi tehnyt kyselyn laatimisesta ja sen tuloksien analysoinnista vielä antoisamman, olisi kannattanut pitää päiväkirjaa opinnäytetyöstä alusta alkaen. Opinnäytetyötä tehdessä heräsi monia ajatuksia ja mielipiteitä eri vaiheista, mutta niitä ei tullut kirjattua ylös, koska luuli, että ne olisi helppo muistaa. Myös kyselyn laatimisesta sekä tuloksien analysoinnista olisi voinut tehdä jonkinlaisen suunnitelman jo alussa, sillä se olisi antanut hyvät pohjan sen tekemiselle, joka yllätyksenä olikin haastava vaihe tutkimusta.

Tutkimuksen kyselyä jakaessani olisin voinut laajentaa kyselyn kohderyhmää tavoittamaan opiskelijoita useammista korkeakouluista ja eri alueilta Suomessa. Tämä olisi voinut tarjota monipuolisemman kuvan opiskelijoiden suhtautumisesta alkoholiin ja sober curious -ilmiöön, mikä olisi tehnyt tuloksista yleistettävämpiä. Tutkimuksen alkuperäinen suunnitelma oli jakaa kyselyä Jyväskylän ammattikorkeakouluopiskelijoille ja hakea siihen tutkimusluvan. Tutkimusluvan avulla kyselyn vastaajamäärä olisi mahdollisesti ollut paljon suurempi ja olisi saanut tarkempaa tietoa erityisesti Jyväskylän ammattikorkeakouluopiskelijoiden alkoholinkäyttötavoista ja suhtautumista sober curious -ilmiöstä opiskelijatapahtumista. Kuitenkin hakemus evättiin, sillä alkoholinkäyttöön liittyvät asiat nähtiin arkana aiheena, joten piti tarttua toiseen suunnitelmaan. Toinen suunnitelma oli jakaa nettikyselyä omien kontaktien sekä sosiaalisen median kautta, käyttäen Instagramin "sinun tarinasi" -palvelua. Myös opettajan apu oli merkittävä nettikyselyn jakamisessa. Nettikyselyn jakamiseen kysyttiin myös apua opiskelijajärjestöltä, mutta se olisi heidän yhteisiä sääntöjä vastaan, sillä se tuottaisi heille ylimääräistä työtä, jos he auttaisivat jokaisen opiskelijan opinnäytetyön jakamista.

Tutkimuksessa käytettiin määrällistä tutkimusmenetelmää, mutta hyvänä lisänä voisi olla laadullisen tutkimusmenetelmän hyödyntäminen, esimerkiksi haastatella korkeakouluopiskelijoita tai tehdä ryhmäkeskusteluita asiasta. Silloin voisi saada vielä yksityiskohtaisemmin tietoa tuloksiin, ja mahdollisesti saada uusia näkökulmia asiaan, joita ei välttämättä itse ole vielä osannut ajatella. Se voisi myös tarjota syvällisempää ymmärrystä vastaajien ajatuksista ja kokemuksista, joita kysely ei välttämättä tavoita. Esimerkiksi, miksi jotkut suhtautuvat positiivisesti sober curious -ilmiöön, mutta eivät kuitenkaan muuta omaa alkoholinkäyttöään?

Lähteiden etsiminen tuotti paljon haasteita. Tietoperustaan tiedon löytäminen oli kaikista helpointa, sillä aiheeseen, kuten suomalaisten alkoholihistoria ja suomalaisten alkoholinkäytönkulutus, oli löydettävissä hyvin kirjallisuutta sekä THL:n tehtyjä tutkimuksia. Kuitenkin tapahtumista ja opiskelijatapahtumista oli vaikea löytää. Tapahtumista yleisesti löytyi tietoa, mutta sille oli vaikea löytää määritelmää. Myös opiskelijatapahtumista oli yllättävän hankala löytää yleistä tietoa, sillä opiskelijatapahtumat vaihtelevat useasti esimerkiksi koulutusjärjestöjen sivuilla. Sober curious -ilmiöstä löytyi hyvin tietoa etenkin kansainvälisesti, koska ilmiö on kansainvälisesti tunnettu. Sekä ilmiöstä että korkeakouluopiskelijoiden alkoholinkäyttökulttuurista ja -tavoista, oli haastava saada tutkimustietoa. Tutkimusta ei ole kauheasti tehty asiaan liittyen, ainakin toistaiseksi. Jos sitä löytyi, ne oli maksumuurien takana. Aineiston keruuseen olisi voinut auttaa esimerkiksi erilaisten sanomalehtien ja tieteislehtien lukeminen, hyödyntää vielä paremmin ja monipuolisemmin kirjaston Janet Finna -järjestelmästä löydettäviä tietokantoja sekä lukea ja kuunnella aiheeseen liittyviä kirjoja ja äänikirjoja.

Kyselyä olisi voinut testata ensiksi pienellä, niin sanotulla pilottiryhmällä, ennen varsinaista nettikyselyn jakamista. Tämä olisi auttanut varmistamaan, että kysymykset ovat jokaiselle selkeät, tarpeeksi kattavat ja helposti tulkittavissa. Pienen kokeiluryhmän avulla olisi voinut havaita mahdolliset epäselvyydet tai lisätä tarkentavia kysymyksiä. Kuitenkin, kyselystä ei herättänyt kellekään kysymyksiä tai kukaan ei laittanut yksityisviestiä aiheeseen liittyen, josta voi päätellä, että kysely oli onneksi tarpeeksi ymmärrettävä.

Samasta aiheesta oli tehty suht vähän opinnäytetöitä, joka hankaloitti esimerkiksi sopivan vertailuopinnäytetyön etsimistä. Tämä myös hankaloitti syvällisemmän vertailun tekemistä tämän tutkimuksen ja aiempien tutkimusten välillä. Vanosen työ oli kaikista lähin opinnäytetyö, jonka lopulta valikoitui vertailukaveriksi, vaikka Vanosen (2023) työn tutkimuskysymykset olivat eri kuin tämän työn. Myös kyselyn kohderyhmät olivat eri. Kuitenkin vertailu onnistui, vaikkei opinnäytetöiden aihe ollut täysin sama. Olisi myös mielenkiintoista, jos vertailuksi olisi käytetty monien muiden opinnäytetöitä samasta aiheesta, vaikka lähteenä toisten opiskelijoiden opinnäytetyöt eivät ole kaikista pätevimpiä. Silloin voisi havainnoida asioiden yhtäläisyydet sekä eroavaisuudet aiheesta.

Tulosten analysointia olisi voinut syventää entistä paremmin tarkastelemalla esimerkiksi tarkempia ryhmäkohtaisia eroja, kuten sukupuolen ja opintomuodon lisäksi ikäryhmiä tai opiskelualoja. Tässä törmätään tämän tutkimuksen yhteen kompastuskiveen, jossa yliopisto-opiskelijoita ei saatu tarpeeksi vertailuun. Tämä olisi lisännyt tutkimuksen monipuolisuutta ja tuonut esiin tarkempia havaintoja. Mahdollisesti lisäkysymysten tai monipuolisempien tilastollisten analyysimenetelmien käyttö olisi mahdollistanut tämän. Kuten aikaisemmin tässä luvussa mainittiin, kyselyä olisi voinut jakaa laajemmin myös muiden kanavien kautta. Silloin olisi myös saanut yliopistopuolelta enemmän vastauksia. Sähköposti ei ollut vaihtoehto tutkimusluvan puuttumisen vuoksi.

6.5 Jatkotutkimusehdotukset

Sober curious -ilmiötä voisi tutkia entistä enemmän eri ikäluokkien sekä korkeakouluopiskelijoiden kesken koulujen sisäisesti. Tutkimuksen voisi tehdä siitä, miten vanhemman ikäluokan mielipiteet ja käsitykset liittyen ilmiöön eroavat nuoremman ikäpolven käsityksiin. Tutkimusta voisi tehdä enemmän ja monipuolisemmin yliopistoiden ja ammattikorkeakoulujen välillä, joka jäi tästä tutkimuksesta valitettavasti pois. Silloin voisi yleistää ja vertailla laajemmin korkeakouluopiskelijoiden tuloksia. Olisiko sittenkin muissa korkeakouluissa tai maantieteellisillä alueilla ollut jotain eroa, esimerkiksi Jyväskylän korkeakouluopiskelijoihin verrattuna? Päivä- ja monimuoto-opiskelijoiden ulkopuolelle jäi verkkototeutuksessa ja avoimessa opiskelevat, jotka olisivat voineet tuoda lisää erottuvuutta tuloksiin.

Myös mielenkiinto heräsi erilaisten opiskelijatapahtumien tutkimiseen: Millaisissa tapahtumissa opiskelijat kävisivät kaikista mieluiten? Mikä tekee tapahtumasta onnistuneen? Miten voisi parantaa opiskelijoiden viihtyisyyttä ja houkuttelevuutta opiskelijatapahtumiin, tai tapahtumiin yleisesti? Tapahtumiin liittyvissä asioissa voisi haastatella alan asiantuntijoita, jotta voisi saada laajemmän käsityksen erilaisista tapahtumista yleisesti, vaikka lähtekirjallisuutta ei olisi.

Sober curious -ilmiöstä heräsi kysymyksiä muun muassa siitä, miten ilmiö on parantanut sitä noudattavan henkilön elämää. Onko se tuonut heidän elämiinsä jotain uusia näkökulmia tai herättänyt syvempiä tuntemuksia? Kokevatko he sen vaikeana, etenkin jos ilmapiiri on painostava alkoholin suhteen? Jos ilmiö ei ole heille tuttu, mutta käyttävät alkoholia todella maltillisesti tai jopa kyseenalaistavat sen käyttöä, mikä on heidän motiivi?

Kuten aikaisemmin on mainittu tässä luvussa, määrällisen tutkimusmenetelmän lisäksi tässä tutkimuksessa olisi voinut hyödyntää muita menetelmiä, kuten haastatteluita tai havainnointia. Olisiko tulokset erilaisia, jos tutkimusmenetelmänä olisi ollut määrällisen sijaan laadullinen tutkimus? Luultavammin vastaukset olisivat olleet monipuolisempia ja syvällisiäkin ajatuksia olisi voinut tulla ilmi.

Aihe on varmasti nousemassa enemmän jokaisen tietoisuuteen. Tutkimuksen tulokset osoittavat, että suhtautuminen alkoholiin ja sober curious -ilmiöön on muutoksessa, erityisesti nuorten aikuisten keskuudessa. Vaikka alkoholi on edelleen osa suomalaista opiskelijakulttuuria, yhä useampi opiskelija arvostaa vaihtoehtoja, joissa alkoholi ei ole keskiössä. Tutkimus avaa uusia näkökulmia opiskelijatapahtumien suunnitteluun, erityisesti monipuolisempien ja alkoholittomien vaihtoehtojen tarjoamiseen. Jatkossa voisi olla hyödyllistä tutkia ilmiötä syvemmin. Tämä tutkimus antaa tärkeää tietoa ajankohtaisesta aiheesta ja tarjoaa hyödyllistä pohjaa kehittää opiskelijakulttuuria moniarvoisemmaksi.

Lähteet

Arnarson, A. 2023. Alcohol and Health: The Good, the Bad, and the Ugly. Healthline. Viitattu 3.4.2024. [Alcohol and Health: The Good, the Bad, and the Ugly \(healthline.com\)](https://www.healthline.com/health/alcohol-and-health)

Alkoholi. N.d. Päihdelinkki. Viitattu 3.4.2024 [Alkoholi - Päihdelinkki \(paihdelinkki.fi\)](https://www.paihdelinkki.fi/)

Allen, M., Titsworth, S., & Hunt, S. K. 2009. Quantitative research in communication, 129. SAGE. Viitattu 2.12.2024. [Quantitative research in communication | Jyväskylän ammattikorkeakoulu | Janet Finna](https://www.jyu.fi/ammattikorkeakoulu/janet/finna/quantitative-research-in-communication)

Ammattikorkeakoulututkinto. N.d. Ammattikorkeakouluun.fi. Viitattu 2.5.2024. [Opiskelu – Ammattikorkeakouluun.fi](https://www.ammattikorkeakouluun.fi/)

Alkoholia humalanhakuisesti käyttävien osuus. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 3.5.2024. https://www.terveytemme.fi/kott/graph/userselect.php?kuvio=gender_sector_year_2021&osoi-tin=ko_alco_drunk

Blanco Sardina, G. 2024. Miksi Z-sukupolvi on historian raittein sukupolvi. Mielenihmeet. Viitattu 29.5.2024. [Miksi Z-sukupolvi on historian raittein sukupolvi - Mielen Ihmeet](https://www.mielenihmeet.fi/miksi-z-sukupolvi-on-historian-raittein-sukupolvi)

Catani, J. 2014. Syömään vai drinkille? 13–15. Helsinki: Otava. Viitattu 10.4.2024.

Gambles, N., Porcellato, L., Fleming, Kate M. & Quigg, Z. 2021. "If You Don't Drink at University, You're Going to Struggle to Make Friends" Prospective Students' Perceptions around Alcohol Use at Universities in the United Kindom, 2. Taylor&Francis Online. Viitattu 2.5.2024. ["If You Don't Drink at University, You're Going to Struggle to Make Friends" Prospective Students' Perceptions around Alcohol Use at Universities in the United Kingdom \(tandfonline.com\)](https://www.tandfonline.com/doi/10.1080/10439862.2021.1911111)

Guarnotta, E. 2023. Sober Curious: What Does It Mean, and What Are the Benefits? GoodRx Health. Viitattu 27.5.2024. [Sober Curious: What It Means, and Its Benefits - GoodRx](https://www.goodrx.com/sober-curious/)

Heikkinen, S. 2021. Alkoholinkäytön historiaa: rahvaan juominen oli pahasta, mutta yläluokan kosteat juhlat sivistynyttä nautiskelua. Yle. Viitattu 8.4.2024. [Alkoholinkäytön historiaa: rahvaan juominen oli pahasta, mutta yläluokan kosteat juhlat sivistynyttä nautiskelua | Historia | yle.fi](https://yle.fi/uutiset/3-10111111)

Hind, D. Disimulacion, M. Fernandez, K. Lin, K, Sharma, A. & Suroto P. 2019. International Best Practise in Event Management: Based on the APIEM Certified Event Manager. United Kingdom: Prasetiya Mulya Publishing. Viitattu 26.4.2024. [International Best Practice in Event Management - Google Books](https://books.google.com/books?id=...)

Holopainen, M. & Pulkkinen, P. 2008. Tilastolliset menetelmät, 202. Helsinki: WSOY

Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. 2023. Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 2/2023. Julkaistu 15.3.2023. Viitattu 23.8.2024. https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf

- Härkönen, J., Warpenius, K. & Mäkelä, Pia. 2023. Suomalaisten alkoholinkäyttötavat 2023 – Suomalaisten säännöllinen alkoholinkäyttö on vähentynyt, 1-3. Tilastoraportti. Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 24.9.2024. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/147677/Tilastoraportti_59_2023_Suomalaisten_alkoholink%C3%A4ytt%C3%B6tavat_2023_s.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus, 15–16, 27–28, 43, 51-52, 200. Yhdeksäs painos. Edita Publishing Oy. Viitattu 2.12.2024.
- Jääskeläinen, M & Virtanen, S. 2021. Alkoholijuomien kulutus 2020, 1-4. Tilastoraportti. THL. Viitattu 22.4.2024. [tr7_21.pdf \(julkari.fi\)](#)
- Jääskeläinen, M & Virtanen, S. 2022. Alkoholijuomien kulutus 2021, 1-3. Tilastoraportti. THL. Viitattu 23.4.2024. [Tr17_22.pdf \(julkari.fi\)](#)
- Jäntti, M. 2022. Alkoholittomuus näkyy nyt opiskelijabileissä – Tampereen Nami-appro kerää valtavasti osallistujia. Yle. Viitattu 16.5.2024. [Alkoholittomuus näkyy nyt opiskelijabileissä – Tampereen Nami-appro kerää valtavasti osallistujia | Yle](#)
- Jääskeläinen, M. Keski-Säntti, M. & Virtanen, S. 2024. Alkoholijuomien kulutus 2023, 1-3. Tilastoraportti. THL. Viitattu 8.11.2024. [Alkoholijuomien kulutus 2023 \(julkari.fi\)](#)
- Kauta, J. 2017. Kieltolaki – susi jo syntyessään. Yle. Viitattu 12.4.2024. [Kieltolaki – susi jo syntyessään | Kieltolaki | Historia | yle.fi](#)
- Koskinen, H & Virtanen, S. 2023. Alkoholijuomien kulutus 2022, 1-3. Tilastoraportti. THL. Viitattu 24.4.2024. [Alkoholijuomien kulutus 2022 \(tilastoraportti 20_2023\).pdf \(julkari.fi\)](#)
- Kolb, B. 2022. Event Management for the Tourism and Hospitality Industries. Routledge. Viitattu 26.4.2024. [Event Management for the Tourism and Hospitality Industries - Google Books](#)
- Korkeakouluopiskelijoiden terveyst- ja hyvinvointitutkimus (KOTT). 2024. Terveiden ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 3.5.2024. [Korkeakouluopiskelijoiden terveyst- ja hyvinvointitutkimus \(KOTT\) - THL](#)
- Kerman, S. 2024. Tapahtumateollisuuden eurovaalitavoitteina sisämarkkinoiden kehittäminen ja alan tunnistaminen. Tapahtumateollisuus ry. Viitattu 15.5.2024. [Tapahtumateollisuuden eurovaalitavoitteina sisämarkkinoiden kehittäminen ja alan tunnistaminen - Tapahtumateollisuus ry](#)
- Lehtinen, A. 2023. Tässä ovat Suomen historian omituisimmat alkoholiin ja ravintoloihin liittyvät määräykset – osa voimassa edelleen. Avec. Viitattu 4.4.2024. [Suomen omituisimmat alkoholiin ja ravintoloihin liittyvät määräykset \(avecmedia.fi\)](#)
- Löyttyniemi, R. 2012. Aikamatka arkeen: Alkoholinkäyttö. Yle. Viitattu 10.4.2024. [Aikamatka arkeen: Alkoholinkäyttö | Ihminen ja yhteiskunta | Oppiminen | yle.fi](#)
- Laine, E. N.d. Raittius ei ole kirosana. Nuortenlinkki. Viitattu 22.5.2024. [Raittius ei oo kirosana - Nuortenlinkki](#)

Luomanen, J. & Alasuutari, P. 2021. The Rising Social Media and Declining Alcohol Use: The Case of Finnish Teenagers, 213–216. Sage Journals. Viitattu 6.11.2024. <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/00914509221077349>

Mäkelä, P. Rossow, I. Moan, I. Elin, K. Bye, Kilian, C & Raitasalo, K. Allebeckformat, P. 2021. Measuring changes in alcohol use in Finland and Norway during the COVID-19 pandemic: Comparison between data sources. 2. p. Artikkel. Wiley Online Library. Viitattu 22.4.2024. [Measuring changes in alcohol use in Finland and Norway during the COVID-19 pandemic: Comparison between data sources \(wiley.com\)](#)

Mitä on Tapahtumateollisuus? N.d. Tapahtumateollisuus ry. Viitattu 24.4.2024. [Mitä on Tapahtumateollisuus? - Tapahtumateollisuus ry](#)

Matei, A. 2019. The rise of the sober curious: having it all, without alcohol. The Guardian. Viitattu 29.5.2024. [The rise of the sober curious: having it all, without alcohol | Life and style | The Guardian](#)

Martikainen, A. 2022. Kukaan ei huomannut Katri Ylisen alkoholiongelmaa, koska hän oli nuori ja hoiti työnsä – nyt hän on esikuvana nuorille juomisen lopettamiseen. Yle.fi. Viitattu 10.6.2024. [Kukaan ei huomannut Katri Ylisen alkoholiongelmaa, koska hän oli nuori ja hoiti työnsä – nyt hän on esikuvana nuorille juomisen lopettamiseen | Yle](#)

Nousu. 2022. Yle Areena. Video. Viitattu 10.4.2024. [Kieltolaki | Yle Areena](#)

NACE. N.d. Eurostat. Viitattu 15.5.2024. [Overview - Eurostat \(europa.eu\)](#)

Opiskelijatapahtumat. 2017. Studentum. Viitattu 2.5.2024. [Opiskelijatapahtumat \(studentum.fi\)](#)

Opiskelijakunta. N.d. Jamko. Viitattu 14.11.2024. [Opiskelijakunta - JAMKO](#)

Pulkkinen, J. 2015. Kieltolaki: Kielletyn viinan historia Suomessa. Minerva Kustannus. Viitattu 11.4.2024. [Kieltolaki - Google Books](#)

Peltonen, M. Kilpiö, K & Kuusi, H. 2006. Alkoholin vuosisata: suomalaisten alkoholiolojen vaiheita 1900-luvulla. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Viitattu 12.4.2024.

Ristiintaulukointi. N.d. Tietoarkisto. Viitattu 2.12.2024. [Ristiintaulukointi - Tietoarkisto](#)

Rubio, M., Van Hooijdonk, K., Luijten, M., Kappe, R., Cillessen, A., Verhagen, M. & Vink, J. 2023. University students' (binge) drinking during COVID-19 lockdowns: An investigation of depression, social context, resilience, and changes in alcohol use, 1. ScienceDirect. Viitattu 2.5.2024. [main.pdf \(sciencedirectassets.com\)](#)

Raitasalo, K. & Härkönen, J. 2019. Nuorten päihteiden käyttö ja rahapelaaminen – ESPAD – Tutkimus 2019. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 22.5.2024. [ESPAD tilastoraportti2019.pdf \(jul-kari.fi\)](#)

Roberts, N. 2024. Understanding The 'Sober Curious' Movement. Forbes. Viitattu 22.5.2024. [Understanding The 'Sober Curious' Movement \(forbes.com\)](#)

Sheppard, S. 2023. What Does It Mean to Be Sober Curious? Verywellmind. Viitattu 27.5.2024. [What Does It Mean to Be Sober Curious? \(verywellmind.com\)](#)

Sober Girl Society. 2024. About us: Welcome – let us show you around! Viitattu 1.6.2024. [About us – Sober Girl Society](#)

Tuominen, P. 2024. Viiniä voi pian ostaa myös sunnuntaisin – miten käy Alkon hittioluella? MTV. Viitattu 1.4.2024 [Viinit ruokakaappoihin: Näin 8 prosentin raja näkyy käytännössä | Makuja | MTV Uutiset](#)

Tapahtumat. N.d. Tamko. Viitattu 29.4.2024. [Tapahtumat - Opiskelijakunta Tamko](#)

Tutkinnon suorittaminen. N.d. Pedago ry. Viitattu 16.5.2024. [Tutkinnon suorittaminen | Pedago ry](#)

Tutkimus: nuorten aikuisten alkoholinkäyttö on vähentynyt, mutta juhlissa koetaan silti painetta juoda. 2023. Hartwall. Viitattu 26.8.2024. [Tutkimus: nuorten aikuisten alkoholinkäyttö on vähentynyt, mutta juhlissa koetaan silti painetta juoda | Hartwall](#)

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa - määrällisen tutkimuksen perusteet, 13. Viitattu 21.8.2024. https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/98723/Tutki-ja-mittaa_2007.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Virranniemi, G. 2022. Sober curious -trendi näkyy Alkossakin: Litramyynti laski, mutta alkoholittomien juomien kauppa kasvoi reilusti. Yle. Viitattu 14.11.2024. [Sober curious -trendi näkyy Alkossakin: Litramyynti laski, mutta alkoholittomien juomien kauppa kasvoi reilusti | Yle](#)

Vanonen, P. 2023. Sober Curious -trendi: Miksi raitis elämä kiinnostaa? Theseus. Opinnäytetyö. Viitattu 16.11.2024. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/811456/Vanonen_Pihla.pdf?sequence=2&isAllowed=y

What does Club Soda do? 2022. Club Soda. Viitattu 31.5.2024. [About Club Soda - Club Soda \(join-clubsoda.com\)](#)

Wathén, L. N.d. Darravapaa. Instagram. Viitattu 10.6.2024. https://www.instagram.com/darravapaa?utm_source=ig_web_button_share_sheet&igsh=ZDNlZDc0MzIxNw==

Yliopistotutkinnot. N.d. Opintopolku. Viitattu 9.11.2024. [Yliopistotutkinnot - Opintopolku](#)

Liitteet

Liite 1. Webropol-kyselylomake

Korkeakouluopiskelijoiden suhtautuminen sober curious -ilmiöön ja alkoholinkäyttöön opiskelijatapahtumissa

Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Hei!

Olen Kaisa Kirri, kolmannen vuoden palveluliiketoiminnan opiskelija Jyväskylän Ammattikorkeakoulusta, ja teen opinnäytetyötä aiheesta "Korkeakouluopiskelijoiden suhtautuminen sober curious -ilmiöön ja alkoholinkäyttöön opiskelijatapahtumissa."

Kyselytutkimuksen avulla selvitetään, kuinka yleinen sober curious -ilmiö on korkeakouluopiskelijoiden keskuudessa ja millaiset alkoholinkäyttötottumukset opiskelijoilla on opiskelijatapahtumissa.

Osallistuminen vie vain 5-10 minuuttia ja on täysin anonymi.
Kyselyn vastauksia tullaan käyttämään vain tätä opinnäytetyötä varten.

Mikä sober curious -termi tarkoittaa?

Englanninkielinen termi sekä ilmiöksi muodostunut, sober curious, "kannustaa maltilliseen alkoholin käyttöön tai jopa sen lopettamiseen kokonaan. Sober curious ei kuitenkaan tarkoita absolutismia, vaan uteliasta suhtautumista holittomaan elämään." (Ollikainen 2021.)

1. Miten määrittelet sukupuolesi? *

- Mies
- Nainen
- Muu
- En halua kertoa

2. Ikä *

- 18-22

-
- 23-27
 - 28 tai enemmän

3. Opiskeletko *

- Ammattikorkeakoulussa
- Yliopistossa

4. Opiskelutoteutus: *

- Päivätoteutus
- Monimuotototeutus
- Verkkototeutus
- Avoimessa

5. Kuinka usein aiot käydä opiskelijatapahtumissa tänä syksynä 2024? *

- Useita kertoja viikossa
- Kerran viikossa
- Muutamia kertoja kuukaudessa
- Kerran kuukaudessa
- Harvemmin

6. Kuinka usein käytät alkoholia? *

- 4 kertaa viikossa tai useammin
- 2-3 kertaa viikossa
- 2-4 kertaa kuukaudessa
- Noin kerran kuukaudessa tai harvemmin
- Harvemmin
- En käytä alkoholia

Yksi alkoholiannos on = pullo tai tölkki (33cl) keskiolutta, siideriä, lonkeroa tai lasi (12cl) mietoa viiniä tai pieni lasi (8cl) väkevää viiniä tai ravintola-annos (4cl) väkeviä

7. Kuinka monta annosta alkoholia yleensä olet ottanut niinä päivinä, jolloin käytit alkoholia? *

- 1-2 annosta
- 3-4 annosta
- 5-6 annosta
- 7-9 annosta
- 10 tai enemmän
- En käytä alkoholia

8. Miten tärkeänä pidät alkoholinkäyttöä osana sosiaalista elämääsi? *

- Erittäin tärkeänä
- Melko tärkeänä
- Vähän tärkeänä
- Ei lainkaan tärkeänä
- En käytä alkoholia

9. Kannustavatko nykyiset opiskelijatapahtumat alkoholin käyttöön? (Tapahtumien välillä on mahdollisesti eroja, mutta vastaa yleisesti) *

- Todella paljon
- Paljon
- En osaa sanoa
- Vähän
- Ei ollenkaan

10. Miten paljon opiskelijatapahtumat ovat vaikuttaneet alkoholinkäyttöösi? *

- Alkoholinkäyttöni on lisääntynyt paljon

- Alkoholinkäyttöni on lisääntynyt vähän
- Alkoholinkäyttöni ei ole muuttunut
- Alkoholinkäyttöni on vähentynyt vähän
- Alkoholinkäyttöni on vähentynyt paljon
- En käytä alkoholia ollenkaan

11. Kuinka paljon koet sosiaalista painetta juoda alkoholia opiskelijatapahtumissa? *

- Todella paljon
- Paljon
- En osaa sanoa
- Vähän
- Ei ollenkaan

12. Minkä takia olisit valmis vähentämään omaa alkoholinkäyttöäsi? *

- Oman terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
- Sairaus
- Alkoholin aiheuttama fyysinen ja/tai henkinen pahoinvointi
- Haasteita alkoholin kohtuunkäytön kanssa
- Taloudellinen tilanne
- Uskonnon/vakaumuksen vuoksi
- Joku muu, mikä? _____

13. Oletko kuullut Sober curious -ilmiöstä aiemmin? *

- Kyllä
- Ei
- En ole varma

14. Mitä mieltä olet seuraavista asioista: *

	Eri mieltä	Jonkin verran eri mieltä	En osaa sanoa	Jonkin verran samaa mieltä	Samaa mieltä
Sober curious -ilmiö voisi sopia minulle	☐	☐	☐	☐	☐
Alkoholittomat opiskelijatapahtumat kiinnostavat minua	☐	☐	☐	☐	☐
Pystyn pitämään hauskaa opiskelijatapahtumissa ilman alkoholia	☐	☐	☐	☐	☐
Haluan vähentää omaa juomistani opiskelijatapahtumissa, mutta sosiaalisen paineen takia en uskalla	☐	☐	☐	☐	☐
Alkoholiton valikoima on hyvä opiskelijatapahtumissa	☐	☐	☐	☐	☐
Opiskelijatapahtumissa alkoholin juominen on enemmän tapa kuin nautinto	☐	☐	☐	☐	☐

15. Millaisista alkoholittomista opiskelijatapahtumista olisit kiinnostunut?

Liite 2. Webropol Professional Statistics -taulukot

Opiskelutoteutus			
Variables	Opiskelutoteutus	Min Expected	Fraction < 5
Miten määrittelet sukupuolesi?	44.12 (p=0.000)	0.0081	75 %
Ikä	15.95 (p=0.014)	0.1129	50 %
Opiskeletko	4.53 (p=0.210)	0.0565	75 %
Opiskelutoteutus	372 (p=0.000)	0.0081	75 %

Ikä			
Variables	Ikä	Min Expected	Fraction < 5
Miten määrittelet sukupuolesi?	7.8 (p=0.253)	0.1129	58 %
Opiskeletko	7.57 (p=0.023)	0.7903	50 %
Opiskelutoteutus	15.95 (p=0.014)	0.1129	50 %
Kuinka usein aiot käydä opiskelijatapahtu...	27.64 (p=0.001)	0.1129	47 %
Kuinka usein käytät alkoholia?	11.27 (p=0.187)	0.5645	53 %
Kuinka monta annosta alkoholia yleensä o...	19.81 (p=0.031)	0.5645	44 %

Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Sober curious -ilmiö voisi sopia minulle			
Variables	Mitä mieltä ole...	Min Expected	Fraction < 5
Ikä	7.73 (p=0.460)	0.7903	53 %
Opiskeletko	8.54 (p=0.074)	0.3952	50 %
Opiskelutoteutus	8.67 (p=0.731)	0.0565	65 %
Kuinka usein aiot käydä opiskelijatapahtu...	22.64 (p=0.124)	0.0565	68 %
Kuinka usein käytät alkoholia?	34.9 (p=0.004)	0.2823	64 %
Kuinka monta annosta alkoholia yleensä o...	31.16 (p=0.053)	0.2823	67 %
Miten tärkeänä pidät alkoholinkäyttöä osa...	60.77 (p=0.000)	0.0565	64 %
Kannustavatko nykyiset opiskelijatapahtu...	25.5 (p=0.061)	0.2258	68 %
Miten paljon opiskelijatapahtumat ovat va...	10.5 (p=0.958)	0.1129	77 %

Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Sober curious -ilmiö voisi sopia minulle

Variables	Mitä mieltä ole...	Min Expected	Fraction < 5
Miten paljon opiskelijatapahtumat ovat va...	10.5 (p=0.958)	0.1129	77 %
Kuinka paljon koet sosiaalista painetta juo...	27.5 (p=0.036)	0.3387	64 %
Minkä takia olisit valmis vähentämään oma...	23.03 (p=0.732)	0.241	50 %
Oletko kuullut Sober curious -ilmiöstä aiem...	29.89 (p=0.000)	0.5081	53 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Sobe...	496 (p=0.000)	0.3952	68 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Alkol...	81.71 (p=0.000)	0.4516	72 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Pyst...	39.14 (p=0.001)	0.0565	72 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Halu...	25.32 (p=0.064)	0.0565	60 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Alkol...	16.87 (p=0.394)	1.0161	56 %

Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Sober curious -ilmiö voisi sopia minulle

Variables	Mitä mieltä ole...	Min Expected	Fraction < 5
Minkä takia olisit valmis vähentämään oma...	23.03 (p=0.732)	0.241	50 %
Oletko kuullut Sober curious -ilmiöstä aiem...	29.89 (p=0.000)	0.5081	53 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Sobe...	496 (p=0.000)	0.3952	68 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Alkol...	81.71 (p=0.000)	0.4516	72 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Pyst...	39.14 (p=0.001)	0.0565	72 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Halu...	25.32 (p=0.064)	0.0565	60 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Alkol...	16.87 (p=0.394)	1.0161	56 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Opis...	23.35 (p=0.105)	0.3952	60 %
Millaisista alkoholittomista opiskelijatapaht...	144 (p=0.993)	0	100 %

Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Pystyn pitämään hauskaa opiskelijatapahtumissa ilman alkoholia

Variables	Mitä mieltä olet ...	Min Expected	Fraction < 5
Miten määrittellet sukupuolesi?	11.72 (p=0.468)	0.0081	70 %
Ikä	14.66 (p=0.066)	0.1129	60 %
Opiskeletko	1.76 (p=0.780)	0.0565	60 %
Opiskelutoteutus	2.63 (p=0.998)	0.0081	75 %
Kuinka usein aiot käydä opiskelijatapahtumissa?	15.13 (p=0.515)	0.0081	68 %
Kuinka usein käytät alkoholia?	30.17 (p=0.017)	0.0403	76 %
Kuinka monta annosta alkoholia yleensä otat?	36.99 (p=0.012)	0.0403	73 %
Miten tärkeänä pidät alkoholinkäyttöä osana opiskelijatapahtumia?	145.63 (p=0.000)	0.0081	72 %
Kannustavatko nykyiset opiskelijatapahtumat alkoholin käyttöä?	14.25 (p=0.580)	0.0323	68 %
Miten paljon opiskelijatapahtumat ovat vaikuttaneet alkoholin käyttöön?	14.13	0.0161	80 %

Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Pystyn pitämään hauskaa opiskelijatapahtumissa ilman alkoholia

Variables	Mitä mieltä olet ...	Min Expected	Fraction < 5
Minkä takia olisit valmis vähentämään omaa juomistani?	(p=0.393)		
Minkä takia olisit valmis vähentämään omaa juomistani?	23.33 (p=0.716)	0.012	62 %
Oletko kuullut Sober curious -ilmiöstä aiemmin?	4.48 (p=0.812)	0.0726	60 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Sober curious -ilmiöstä aiemmin?	39.14 (p=0.001)	0.0565	72 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Alkoholittomien opiskelijatapahtumien tarve?	47.4 (p=0.000)	0.0645	76 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Pystyn pitämään hauskaa ilman alkoholia?	496 (p=0.000)	0.0081	76 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Haluan vähentää omaa juomistani?	28.16 (p=0.030)	0.0081	68 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Alkoholittomien opiskelijatapahtumien tarve?	15.22 (p=0.509)	0.1452	60 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Opiskelijatapahtumissa alkoholin käyttöä?	10.53 (p=0.837)	0.0565	68 %
Millaisista alkoholittomista opiskelijatapahtumista olet kiinnostunut?	144 (p=0.993)	0	100 %

Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Haluan vähentää omaa juomistani opiskelijatapahtumissa, mutta sosiaalisen paineen takia en uskalla

Variables	Mitä mieltä olet ...	Min Expected	Fraction < 5
Kannustavatko nykyiset opiskelijatapahtumat alkoholin käyttöä?	17.5 (p=0.354)	0.0323	60 %
Miten paljon opiskelijatapahtumat ovat vaikuttaneet alkoholin käyttöön?	15.01 (p=0.776)	0.0161	70 %
Kuinka paljon koet sosiaalista painetta juomaan?	51.23 (p=0.000)	0.0484	64 %
Minkä takia olisit valmis vähentämään omaa juomistani?	15.94 (p=0.967)	0.0482	50 %
Oletko kuullut Sober curious -ilmiöstä aiemmin?	7.28 (p=0.507)	0.0726	67 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Sober curious -ilmiöstä aiemmin?	25.32 (p=0.064)	0.0565	60 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Alkoholittomien opiskelijatapahtumien tarve?	21.98 (p=0.144)	0.0645	68 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Pystyn pitämään hauskaa ilman alkoholia?	28.16 (p=0.030)	0.0081	68 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Haluan vähentää omaa juomistani?	496 (p=0.000)	0.0081	72 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Alkoholittomien opiskelijatapahtumien tarve?	24.82	0.1452	68 %

Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Alkoholiton valikoima on hyvä opiskelijatapahtumissa

Variables	Mitä mieltä ole...	Min Expected	Fraction < 5
	(p=0.302)		
Minkä takia olisit valmis vähentämään omaa...	10.19 (p=0.999)	0.747	38 %
Oletko kuullut Sober curious -ilmiöstä aiemmin?	10.61 (p=0.225)	1.3065	60 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Sober...	16.87 (p=0.394)	1.0161	56 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Alkohol...	15.61 (p=0.481)	1.1613	60 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Pystyt...	15.22 (p=0.509)	0.1452	60 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Haluat...	24.82 (p=0.073)	0.1452	68 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Alkohol...	496 (p=0.000)	2.6129	60 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Opiskelijatapahtumissa...	15.79 (p=0.467)	1.0161	60 %
Millaisista alkoholittomista opiskelijatapahtumista...	192 (p=0.405)	0.1458	100 %

Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Opiskelijatapahtumissa alkoholin juominen on enemmän tapa kuin nautinto

Variables	Mitä mieltä ole...	Min Expected	Fraction < 5
	(p=0.045)		
Kuinka paljon koet sosiaalista painetta juoda...	45.68 (p=0.000)	0.3387	60 %
Minkä takia olisit valmis vähentämään omaa...	15.89 (p=0.967)	0.241	48 %
Oletko kuullut Sober curious -ilmiöstä aiemmin?	2.63 (p=0.956)	0.5081	60 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Sober...	23.35 (p=0.105)	0.3952	60 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Alkohol...	20.64 (p=0.193)	0.4516	64 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Pystyt...	10.53 (p=0.837)	0.0565	68 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Haluat...	19.35 (p=0.251)	0.0565	72 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Alkohol...	15.79 (p=0.467)	1.0161	60 %
Mitä mieltä olet seuraavista asioista: Opiskelijatapahtumissa...	496 (p=0.000)	0.3952	60 %